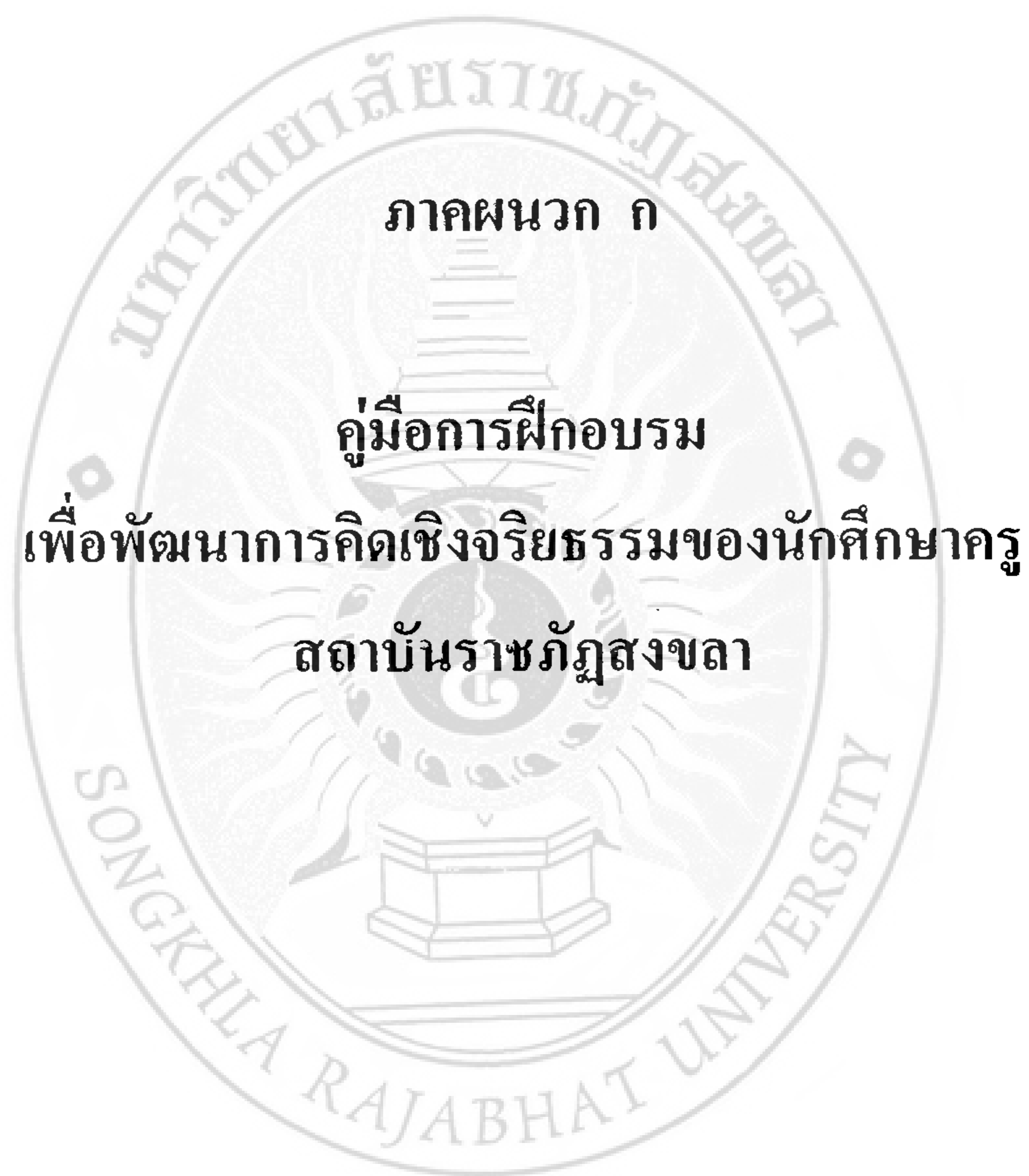




ภาคผนวก



คู่มือการฝึกอบรม
เพื่อพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมของนักศึกษาครู
สถาบันราชภัฏสงขลา
(สำหรับวิทยากร)



รองศาสตราจารย์ลำดวน เกษตรสุนทร
คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏสงขลา

คำนำ

คู่มือการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมของนักศึกษาครูสถาบันราชภัฏสงขลา ฉบับนี้ ประกอบด้วย ใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 และกิจกรรมประกอบการฝึกอบรม 22 กิจกรรม

ใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ได้นำเสนอสาระสำคัญและจุดประสงค์ของการฝึกอบรมโดยได้จัดทำเป็นใบความรู้ที่ 1 ถึง 10 แต่ละใบความรู้ ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบาย พฤติกรรมสำคัญ และประเด็นคำถาม ให้ผู้เข้าอบรมได้กระทำกิจกรรมประกอบ

สำหรับกิจกรรม 22 กิจกรรม ได้นำเสนอโดยระบุจุดประสงค์ คำชี้แจง กระบวนการ ฝึกอบรม สรุปผลกิจกรรมและสื่อ อย่างละเอียดเพื่อสะดวกสำหรับผู้ที่จะนำกิจกรรมไปใช้หรือ เป็นวิทยากร

ก่อนที่จะทำการฝึกอบรมตามกำหนดการที่แนบมานี้ ขอให้ผู้ที่นำกิจกรรมไปใช้ต่อไป ได้ทำความเข้าใจกับชุดฝึกอบรมนี้ให้ละเอียด โดยให้วิทยากรประเมินการคิดเชิงจริยธรรมก่อนฝึกอบรมและกล่าวนำเกี่ยวกับความสำคัญของชุดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรม แล้วจึงเริ่ม ด้วยกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมกลุ่มกัลยาณมิตร กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม หนีให้พ้นและจับให้มัน เพื่อ อุ่นเครื่องละลายพฤติกรรม สร้างความคุ้นเคยและเป็นกิจกรรมแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมด้วย หลังจากนั้นจึงต่อดำเนินกิจกรรมที่ 3 กิจกรรม ปรินสาความคิด ถึงกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมร่วมมือแข่งขัน ทั้ง 2 กิจกรรมนี้ได้ผนวกใบความรู้ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะให้ความรู้พื้นฐานเพื่อนำไปสู่การคิดเชิง จริยธรรมด้วยจรรยาบรรณครู 9 ข้อ โดยใช้เวลาในการศึกษาใบความรู้ประมาณ 6 ชั่วโมง จากนั้นจึงดำเนินการต่อไป คือ ให้ทำกิจกรรมที่ 5 ถึงกิจกรรมที่ 22 ตามลำดับ ดังรายละเอียดจาก กำหนดการฝึกอบรมในหน้าถัดไป

รองศาสตราจารย์ลำดวน เกษตรสุนทร

กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

เวลา	08.00 – 09.30 น.		09.30 – 12.00 น.		12.00 – 13.00 น.	13.00 – 15.00 น.		15.00 – 17.00 น.
	ลงทะเบียน	พิธีเปิด	09.30 – 10.30	10.30 – 12.00		13.00 – 13.30	13.30 – 15.00	
วันแรก	ประชุมนิเทศ เสียงเพลง	พิธีเปิด ธรรมะจากเสียงเพลง	ประเมินการคิดเชิงจริยธรรมก่อนฝึกอบรม	ความสำคัญของการพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมของนักศึกษา	กิจกรรม : กลุ่มถ้อยคำ กิจกรรม, ปฏิบัติการ : ทัศนความคิดด้วยทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู *			กิจกรรม, ปฏิบัติการ : ทัศนความคิด (ต่อ) *
วันสอง	กิจกรรม, ปฏิบัติการ : ร่วมมือแข่งขัน		กิจกรรม : หนีให้พ้นและจับให้มัน : หลักสูตรครูดี...ไม่ฝัน		กิจกรรม : มองกันในสวนคี : เด็กใคร : สหกรณ์			กิจกรรม : ทดสอบสติ : ผู้แสวงหา
วันสาม	กิจกรรม : การศึกษาและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์		กิจกรรม : เมืองธรรมะในฝัน		กิจกรรม : มาหมุน เพื่อประเมินตามสภาพจริง			กิจกรรม : จินตนาการ : นกสร้างรัง
วันสี่	กิจกรรม : ดอกไม้จริยธรรม		กิจกรรม : สายสัมพันธ์		กิจกรรม : เลือกดี			กิจกรรม : นางงามจริยธรรม
วันห้า	กิจกรรม : พัฒนาการคิดผู้วิชาชีพครู		กิจกรรม : แฝงที่ความคิดเชิงจริยธรรม		กิจกรรม : สรุปล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ ซักถามปัญหาทาง จริยธรรม		ประเมินการคิดเชิง จริยธรรมหลังฝึกอบรม และประเมินชุดฝึกอบรม	พิธีปิด

เครื่องหมาย * กิจกรรมจากใบความรู้ที่ 1 – 10 ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบาย พฤติกรรมสำคัญ และประเด็นคำถาม

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539

สาระสำคัญ

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ประกอบด้วยจรรยาบรรณ 9 ข้อ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้และเข้าใจในจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีเจตคติที่ดีต่อจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ



ใบความรู้ที่ 1

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 1

จรรยาบรรณข้อที่ 1 ครูต้องรักศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจ ในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

หลักการ

การแสดงออกของบุคคลในทางที่ดีเป็นผลมาจากสภาวะจิตใจที่ดีงาม และความเชื่อถือที่ ถูกต้องของบุคคล บุคคลที่มีความรักและเมตตาต่อผู้อื่นแสดงออกด้วยความปรารถนาในอันที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อบุคคลอื่น มีความสุภาพ ไตร่ตรองถึงผล แล้วจึงแสดงออกอย่างจริงจัง ครูจึงต้องมี ความรักและเมตตาต่อศิษย์อยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นผลให้พฤติกรรมที่ครูแสดงออกต่อศิษย์ เป็นไปใน ทางสุภาพ เอื้ออาทร ส่งผลดีต่อศิษย์ในทุก ๆ ด้าน

คำอธิบาย

ครูต้องรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจ ในการ ศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า หมายถึง การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความ สนใจ ของศิษย์อย่างจริงจัง สอดคล้องกับการเคารพ การยอมรับ การเห็นอกเห็นใจต่อสิทธิ พื้นฐานของศิษย์ จนเป็นที่วางใจ เชื่อถือ และชื่นชมได้ รวมทั้งเป็นผลไปสู่การพัฒนารอบด้าน อย่างเท่าเทียมกัน

พฤติกรรมสำคัญ

1. สร้างความรู้สึกเป็นมิตร เป็นที่พึ่งพา และไว้วางใจได้ของศิษย์แต่ละคนและทุกคน
2. ตอบสนองข้อเสนอและการกระทำของศิษย์ในทางสร้างสรรค์ ตามสภาพปัญหาความ ต้องการและศักยภาพของศิษย์แต่ละคนและทุกคน
3. เสนอ และแนะแนวทาง การพัฒนาของศิษย์แต่ละคนและทุกคนตามความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของศิษย์
4. แสดงผลงานที่ภูมิใจของศิษย์แต่ละคนและทุกคน ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 1

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 1 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 2

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 2

จรรยาบรรณข้อที่ 2 ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัย ที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มที่มีความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

หลักการ

ครูที่ดีต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาศิษย์ให้เจริญได้อย่างเต็มศักยภาพ และถือว่ารับผิดชอบของตนจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อศิษย์ได้แสดงออกซึ่งผลแห่งการพัฒนานั้นแล้ว ครูจึงต้องเรียนรู้เกี่ยวกับศักยภาพของศิษย์แต่ละคนและทุกคน เลือกกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพนั้น ๆ ดำเนินการให้ศิษย์ได้ลงมือทำกิจกรรมการเรียน จนเกิดผลอย่างแท้จริง และยังกระตุ้นช่วยให้ศิษย์ทุกคนได้ทำกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อความเจริญงอกงามอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

คำอธิบาย

ครูต้องอธิบายสั่งสอนฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มที่มีความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ หมายถึง การดำเนินงานตั้งแต่การเลือกกำหนดกิจกรรมการเรียนที่มุ่งผลต่อการพัฒนาในตัวศิษย์อย่างแท้จริง การจัดให้ศิษย์มีความรับผิดชอบ และเป็นเจ้าของการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินร่วมกับศิษย์ในผลของการเรียน และเพิ่มพูนการเรียนรู้ภายหลังบทเรียนต่าง ๆ ด้วยความปรารถนาที่จะให้ศิษย์แต่ละคนและทุกคนพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพและตลอดไป

พฤติกรรมสำคัญ

1. อบรม สั่งสอน ฝึกฝน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศิษย์อย่างมุ่งมั่นและตั้งใจ
2. อบรม สั่งสอน ฝึกฝน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศิษย์อย่างเต็มศักยภาพ
3. อบรม สั่งสอน ฝึกฝน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศิษย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 2

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 2 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 3

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 3

จรรยาบรรณข้อที่ 3 ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

หลักการ

การเรียนรู้ในด้านค่านิยม และจริยธรรม จำเป็นต้องมีตัวแบบที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนยึดถือ และนำไปปฏิบัติตาม ครูที่ดีจึงถ่ายทอดค่านิยม และจริยธรรมด้วยการแสดงตนเป็นตัวอย่างเสมอ การแสดงตนเป็นตัวอย่างนี้ถือว่าครูเป็นผู้นำในการพัฒนาศิษย์อย่างแท้จริง

คำอธิบาย

การประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอของ ครูที่ศิษย์สามารถสังเกต รับรู้ได้เอง และเป็นการแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูง ตามค่านิยม คุณธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม

พฤติกรรมสำคัญ

1. ตระหนักว่าพฤติกรรมการแสดงออกของครูมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของศิษย์อยู่เสมอ
2. พูดยาสุภาพและสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับศิษย์และสังคม
3. กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับคำสอนของตน และวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 3

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 3 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 4

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 4

จรรยาบรรณข้อที่ 4 ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์

หลักการ

การแสดงออกของครูใด ๆ ก็ตามย่อมมีผลในทางบวกหรือลบ ต่อความเจริญเติบโตของศิษย์ เมื่อครูเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาทุก ๆ ด้านของศิษย์ จึงต้องพิจารณาเลือกแสดงแต่เฉพาะการแสดงที่มีผลทางบวก พึงระงับและละเว้นการแสดงใด ๆ ที่นำไปสู่การชะลอหรือขัดขวางความก้าวหน้าของศิษย์ทุก ๆ ด้าน

คำอธิบาย

การไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ หมายถึง การตอบสนองต่อศิษย์ในมารลงโทษ หรือให้รางวัล หรือการกระทำอื่นใด ที่นำไปสู่การลดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และการเพิ่มพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา

พฤติกรรมสำคัญ

1. ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของศิษย์
2. ละเว้นการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและร่างกายต่อศิษย์
3. ละเว้นการกระทำที่สกัดกั้นพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคมของศิษย์

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 4

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 4 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 5
จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 5

จรรยาบรรณข้อที่ 5 ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้ตนโดยมิชอบ

หลักการ

การใช้ตำแหน่งหน้าที่ในวิชาชีพแสวงหาประโยชน์ตนโดยมิชอบ ย่อมทำให้เกิดความลำเอียงในการปฏิบัติหน้าที่ สร้างความไม่เสมอภาค นำไปสู่ความเสื่อมศรัทธาในบุคคลและวิชาชีพนั้น ดังนั้น ครูจึงต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันมิควรได้จากศิษย์ หรือใช้ศิษย์ให้ไปแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตน โดยมิชอบ

คำอธิบาย

การไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้ตนโดยมิชอบ หมายถึง การไม่กระทำการใด ๆ ที่จะได้มาซึ่งผลตอบแทนเกินสิทธิ์ที่พึงมีพึงได้ จากการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบตามปกติ

พฤติกรรมสำคัญ

1. ไม่รับ หรือแสวงหาอามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์อันมิควรจากศิษย์
2. ไม่ใช้ศิษย์เป็นเครื่องมือหาประโยชน์ให้กับตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือความรู้สึกละอายใจของสังคม

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 5

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 5 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 6

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 6

จรรยาบรรณข้อที่ 6 ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

หลักการ

สังคมและวิทยาการมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น ครูในฐานะผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต

คำอธิบาย

การพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ หมายถึง การใฝ่รู้ ศึกษา ค้นคว้า ริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ใหม่ให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์

พฤติกรรมสำคัญ

1. ใฝ่ใจศึกษาค้นคว้า ริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิชาชีพอยู่เสมอ
2. มีความรอบรู้ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย แนวทางพัฒนาตนเอง และวิชาชีพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การอาชีพ และเทคโนโลยี

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 6

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณในข้อที่ 6 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 7

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 7

จรรยาบรรณข้อที่ 7 ครูย่อมรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

หลักการ

ความรักและเชื่อมั่นในอาชีพของตนย่อมทำให้ทำงานอย่างมีความสุขและมุ่งมั่น อันจะส่งผลอาชีพนั้นเจริญรุ่งเรืองและมั่นคง ดังนั้นครูย่อมรักและศรัทธาในอาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครูด้วยความเต็มใจ

คำอธิบาย

ความรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู หมายถึง การแสดงออกด้วยความชื่นชม และเชื่อมั่นในอาชีพครู ด้วยตระหนักว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ครูพึงปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและภูมิใจ รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของอาชีพครู เข้าร่วมกิจกรรม และสนับสนุนองค์กรวิชาชีพครู

พฤติกรรมสำคัญ

1. เชื่อมมั่น ชื่นชม ภูมิใจในความเป็นครู และองค์กรวิชาชีพครู ว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม
2. เป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพครู และสนับสนุนหรือเข้าร่วม หรือเป็นผู้นำในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครู
3. ปกป้องเกียรติภูมิของครูและองค์กรวิชาชีพ

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 7

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 7 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 8
จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 8

จรรยาบรรณข้อที่ 8 ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์
หลักการ

สมาชิกของสังคมใดพึงมีก้ำกั้กันพัฒนาสังคมนั้น และเกื้อกูลสังคมรอบข้าง ในวงวิชาชีพครู ผู้ประกอบอาชีพครูพึงร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยความเต็มใจ อันจะยังผลให้เกิดพลัง และศักยภาพในการพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนาสังคม

คำอธิบาย

การช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ หมายถึง การให้ความร่วมมือ แนะนำ ปรีกษาช่วยเหลือแก่เพื่อนครู ทั้งเรื่องส่วนตัว ครอบครัว และการงาน ตามโอกาสอย่างเหมาะสม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยการให้คำปรึกษาแนะนำทางวิธีปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

พฤติกรรมสำคัญ

1. ให้ความร่วมมือแนะนำ ปรีกษาแก่เพื่อนครูตามโอกาส และตามเหมาะสม
2. ให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ สิ่งของแก่เพื่อนครู ตามโอกาส และตามเหมาะสม
3. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำทางวิธีการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 8

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 8 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 9
จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ข้อที่ 9

จรรยาบรรณข้อที่ 9 ครูพึงประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

หลักการ

หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษา คือ การพัฒนาคนให้มีภูมิปัญญา และรู้จักเลือกวิธีดำเนินชีวิตที่ดีงาม ในฐานะที่ครูเป็นบุคลากรสำคัญทางการศึกษา ครูจึงควรเป็นผู้นำในการอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

คำอธิบาย

การเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย หมายถึง การริเริ่มดำเนินกิจกรรม สนับสนุน ส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย โดยรวบรวมข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์ เลือกสรร ปฏิบัติตน และเผยแพร่ศิลปะ ประเพณี ดนตรี กีฬา การละเล่น อาหาร เครื่องแต่งกาย ฯลฯ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การดำรงชีวิตตนและสังคม

พฤติกรรมสำคัญ

1. รวบรวมข้อมูล และเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่เหมาะสมใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เป็นผู้นำในการวางแผน และดำเนินการ เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม
3. สนับสนุน ส่งเสริม เผยแพร่ และร่วมกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 9

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครูในข้อที่ 9 มากลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

ใบความรู้ที่ 10
คุณธรรมเช่นใดในตัวครู

ครูคือปุถุชนคนหนึ่ง	ผู้ซึ่งศิษย์เคารพนบไหว้
คุณค่าของครูอยู่ที่ใจ	ฝากไว้ในศิษย์สืบมา
หญ้าแพรกข้าวตอกดอกมะเขือ	เห็นถึงความเชื่อหนักหนา
คุณธรรมของครูคือเมตตา	และสติปัญญามั่นคง
เป็นครูคือเป็นผู้สร้าง	ผู้ให้แนวทางสูงส่ง
ผู้โอบเอื้อนำธารง	อยู่ยงทั่วถ้วนมวลชน
ครูคือเทียนทองส่องสว่าง	ท่ามกลางความมืดมัวหม่น
ครูคือปุชนียบบุคคล	ปวงชนซาบซึ่งศรัทธา
ครูจึงมิใช่ลูกจ้าง	อำพรางสอนสั่งบังหน้า
เบื้องหลังเป็นทาสเงินตรา	ไขว่คว้าอำนาจลาภยศ
ครูจึงเป็นวีรบุรุษ	ตีประยุทธ์ความชั่วทั้งหมด
ครองใจครองธรรมงามงด	ปรากฏแก่ตน “คนเป็นครู”

(สุมน อมรวิวัฒน์, 2538)

ประเด็นคำถาม และกิจกรรมประกอบจรรยาบรรณ ข้อที่ 10

1. ให้ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ การกระทำดังบทกลอนที่กล่าวมา กลุ่มละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นการกระทำในด้านดี หรือไม่ดีก็ได้
2. ให้ออกข้อสอบปรนัยโดยการสร้างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ มี 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม จากใบความรู้นี้ กลุ่มละ 3 ข้อ

กิจกรรมการฝึกอบรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมกลุ่มกัลยาณมิตร
2. กิจกรรมหนีให้พ้น และจับให้มั่น
3. กิจกรรมปริศนาความคิด
4. กิจกรรมร่วมมือแข่งขัน
5. กิจกรรมทดสอบสติ
6. กิจกรรมผู้แสวงหา
7. กิจกรรมเลือกใคร
8. กิจกรรมมองเห็นในส่วนดี
9. กิจกรรมสหกรณ์
10. กิจกรรมหลักสูตรครูดีในฝัน
11. กิจกรรมโรงเรียนธรรมะในฝัน
12. กิจกรรมการศึกษาและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์
13. กิจกรรมม้าหมุน
14. กิจกรรมนางงามจริยธรรม
15. กิจกรรมพัฒนาการคิดสู่วิชาชีพครู
16. กิจกรรมแผนที่ความคิดเชิงจริยธรรม
17. กิจกรรมดอกไม้จริยธรรม
18. กิจกรรมนกสร้างรัง
19. กิจกรรมเลือกสี
20. กิจกรรมจินตนาการ
21. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
22. กิจกรรมสรุปและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 “กลุ่มกัลยาณมิตร”

จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้กระทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกัน ละลายพฤติกรรม ผูกมิตรกัน ทำความรู้จักกันแบบกัลยาณมิตร เป็นการอุ่นเครื่องก่อนฝึกอบรม

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

1. วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มโดยปฏิบัติตามคำสั่ง ประกอบเพลง “ลอยเรือ”

ลอยเรือไปตามธารา เห็นมนุษย์ธรรมดา แหกกว่ายเวียนวน ลอยเรือไปตามสายชลให้
คน..... (ปฏิบัติตามคำสั่งวิทยากร) ดังนี้

 - 1.1 จับกลุ่มครั้งแรก จำนวน 5 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 10 คน ครั้งที่ 3 จำนวน 10 คน
 - 1.2 กลุ่ม 10 คนให้แต่ละคนยื่นเรียงลำดับตามลำดับตามชื่อที่มีตัวอักษร นำหน้าตั้งแต่ ก - ฮ
 - 1.3 ยื่นเรียงลำดับจากต่ำไปหาสูง
 - 1.4 ยื่นเรียงลำดับจากอายุน้อยไปมาก
 - 1.5 ยื่นเรียงลำดับจากน้ำหนักน้อยไปมาก
 - 1.6 ยื่นเรียงลำดับจากผมสั้นไปผมยาว
 - 1.7 ยื่นเรียงลำดับจากลูกน้อยไปหาลูกมาก
 - 1.8 ยื่นเรียงลำดับจากความสวยหรือความหล่อ
2. สูดทำยให้แบ่งกลุ่มเป็น 15 กลุ่มๆ ละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน
3. วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายและสรุปประโยชน์และคุณค่าของการดำเนินกิจกรรมกลุ่มกัลยาณมิตร

- สื่อ**
1. แผ่นใสเพลง “ลอยเรือ”

กิจกรรมที่ 2 “หนีให้พ้นและจับให้มัน”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้หนีห่างจากอบายมุขสิ่งเลวร้ายต่าง ๆ ฝึกความซื่อสัตย์ ความไม่เห็นแก่ตัว และมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด ทั้งในชีวิตครอบครัว หน้าที่การงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าอบรมจับกลุ่มเป็นวงกลม กลุ่มละ 6 คน 15 กลุ่ม โดยมีผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน
2. วิทยากรให้ทุกคนแบมือซ้ายไปข้างหน้า ไขข้อศอกแนบตัว ใช้นิ้วมือขวาแตะกลางฝ่ามือซ้ายของเพื่อนที่อยู่ด้านข้าง
3. ให้ทุกคนฟังเรื่องสมมุติ ซึ่งวิทยากรเล่าให้ฟัง 3 เรื่อง แต่ละเรื่องหากลงท้ายด้วยคำว่า “หุบ” ก็ให้ใช้มือที่เพื่อนวางนิ้วชี้ไว้จับให้ได้ และมีอีกข้างที่ใช้นิ้วชี้ ชีบนฝ่ามือเพื่อนหนีให้ทัน
4. หากจับเพื่อนได้ จะได้ 2 คะแนน และหากหนีเพื่อนพ้นก็จะได้ 2 คะแนน เสร็จสิ้นการแข่งขันจึงรวมคะแนน
5. เรียงราว 3 เรื่องที่วิทยากรเล่า มีดังนี้
 - เรื่องที่ 1 ในป่าใหญ่มีมวลไม้ขนาดชนิด มวลไม้เหล่านั้นมีดอกไม้ที่สวยงาม ซึ่งบางดอกกำลังบาน บางดอกกำลังตูม บางดอกกำลังโรย บางดอกกำลังเหี่ยว บางดอกกำลัง.....หุบ
 - เรื่องที่ 2 จังหวัดสงขลามีวนอุทยานนกน้ำคุชูดซึ่งอยู่ในบริเวณทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ อุทยานแห่งนี้มีนกนานาชนิด เช่น นกเป็ดน้ำ นกเอี้ยง นกกาเหว่า นกกระจอก นก.....หุบ
 - เรื่องที่ 3 คณาจารย์ในสถาบันราชภัฏสงขลามีทั้งหมดเกือบ 300 คน บางคนก็หน้าสวย บางคนก็น่ารัก บางคนก็คูลุ่ บางคนก็ยิ้มแย้มแจ่มใส บางคนก็หน้าเหี่ยวแห้ง บางคนก็หน้าบาน บางคนก็หน้าตึง บางคนก็หน้า.....หุบ
6. ให้ผู้เข้าอบรมแต่ละคนรวมคะแนนและให้ผู้ที่ได้คะแนนน้อยที่สุดและมากที่สุด กล่าวแสดงความคิดเห็น ทำอย่างไรจึงได้คะแนนมากและน้อย พร้อมทั้งให้ผู้สังเกตการณ์ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของสมาชิกในกลุ่ม
7. วิทยากรตั้งประเด็นคำถามเพื่อการวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ดังนี้
 - 7.1 ชีวิตคนเราต้องหนีสิ่งไม่ดีอะไร ให้พ้นบ้าง
 - 7.2 ชีวิตคนเราต้องจับอะไรไว้ให้มันเพื่อความสำเร็จ ความสุขในชีวิตครอบครัวและหน้าที่การงาน

สื่อ 1. เรื่องสมมุติ 3 เรื่อง

กิจกรรมที่ 3 “ปริศนาความคิด”

จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ศึกษารูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู 9 ข้อ จากใบความรู้ที่ 1 - 10 โดยใช้รูปแบบกิจกรรมแบบปริศนาความคิด JIGSAW

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม แบ่งกลุ่มเป็น 3 ฐานๆ ละ ประมาณ 30 คน คือ ฐาน A, B, C แต่ละฐานจะมีกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน รวม 90 คน (หากมีสมาชิกเกิน 90 คน สามารถเพิ่มฐานได้) ดังตัวอย่าง

ฐาน A	ฐาน B	ฐาน C
A1	B1	C1
A2	B2	C2
A3	B3	C3
A4	B4	C4
A5	B5	C5

2. ผู้เข้าอบรมแต่ละคนนับ 1 - 6 และพยายามจำให้ได้ว่าตนเองสังกัดฐานใด และหมายเลขที่นับคือหมายเลขใด

3. วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมทุกคนเปลี่ยนกลุ่มใหม่ในฐานของตนเองเพื่อไปศึกษาหาความรู้เฉพาะเรื่องให้ลึกซึ่งจนสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ โดยให้ไปนั่งประจำกลุ่มตามหมายเลขที่นับ เช่น

นับ 1 นั่งประจำที่ 1 ฐาน A

นับ 2 นั่งประจำที่ 2 ฐาน A

นับ 3 นั่งประจำที่ 3 ฐาน A

นับ 4 นั่งประจำที่ 4 ฐาน A

นับ 5 นั่งประจำที่ 5 ฐาน A

นับ 6 นั่งประจำที่เดิม ฐาน A

สำหรับฐานอื่นๆ ก็ปฏิบัติเหมือนกัน

4. กลุ่มใหม่แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มแล้วศึกษาใบความรู้ประจำกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ข้อที่ 1 และ 2

กลุ่มที่ 2 ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ข้อที่ 3 และ 4

กลุ่มที่ 3 ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ข้อที่ 5 และ 6

กลุ่มที่ 4 ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ข้อที่ 7 และ 8

กลุ่มที่ 5 ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ข้อที่ 9 และบทกลอนจากใบความรู้ที่ 10 “คุณธรรมเช่นใดในตัวครู” โดย สุมน อมรวิวัฒน์ (2538)

5. ให้ผู้เข้าอบรมยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ การกระทำตามจรรยาบรรณครู ที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย เพื่อคัดเลือกเรื่องที่เด่นที่สุดไปถ่ายทอดให้กลุ่มเดิมฟัง

6. เมื่อยกตัวอย่างหรือเล่าประสบการณ์ เสร็จแล้วให้ช่วยกันออกข้อสอบโดยการร่างจากสถานการณ์ที่ท่านยกตัวอย่าง หรือเล่าประสบการณ์ เพื่อวัดความคิดเชิงจริยธรรม กลุ่มละ 3 ข้อ (4 ตัวเลือก) ทั้งนี้ให้ทำเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 เขียนข้อสอบลงกระดาษมอบให้วิทยากร (ไม่ต้องเฉลย)

ชุดที่ 2 เขียนข้อสอบลงกระดาษเพื่อนำกลับไปตีข้อสอบให้กับสมาชิกกลุ่มเดิม (พร้อมเฉลย)

7. สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนกลับไปยังกลุ่มเดิมแล้วผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันถ่ายทอดความรู้ จากตัวอย่างหรือประสบการณ์ และตีข้อสอบ ที่ตนเองได้ไปศึกษา

- สื่อ
1. ใบความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ข้อที่ 1 – 9
 2. บทกลอน “คุณธรรมเช่นใดในตัวครู”
 3. ประเด็นคำถามและกิจกรรมประกอบ
 4. กระดาษ
 5. แผ่นใส
 6. ปากกาเขียนแผ่นใส

กิจกรรมที่ 5 “ทดสอบสติ”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกสังขารแห่งชีวิต ฝึกความมีสติ การคิดอย่างรอบคอบ ไม่ย่อท้อต่อปัญหา อุปสรรคไม่ล้มตัว มุ่งมั่น และมั่นคง

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ได้ประยุกต์มาจากแนวคิดของ นายแพทย์ชิน โสภค หัสนำเรอ อดีตนายกยูวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมเป็น 4 กลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มด้วยพรหมวิหาร 4

กลุ่มที่ 1 เมตตา

กลุ่มที่ 2 กรุณา

กลุ่มที่ 3 มุทิตา

กลุ่มที่ 4 อุเบกขา

แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม พร้อมทั้งรับกระดาษจากวิทยากรกลุ่มละ 6 แผ่น

2. วิทยากรตั้งคำถาม 6 ข้อ ให้แต่ละกลุ่มตอบโดยให้คะแนนครั้งละ 1 ข้อ ทุกครั้งที่กลุ่มส่งคำตอบ จนครบทุกข้อ และจะเฉลยคำตอบที่ถูกต้องเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรม

3. ผลการตอบคำถามจะถูกหรือผิดให้ดูได้จากผลการให้คะแนนของวิทยากรกลุ่มไหนตอบถูกให้ 1 คะแนน กลุ่มไหนตอบผิดให้ 0 คะแนน

คำถามจำนวน 6 ข้อ ดังนี้

3.1 ใ้ตัวค่าน้อยนิด มันทำผิดแค่เข็มแทงแต่โทษทำมันแรงถึงตาย

3.2 พบปะลาถลอกกลางถนน คนดีไม่ใส่ใจ คนจัญไรเก็บได้เก็บเอา

3.3 รูปร่างก็อย่างคน แต่พิกลตรงที่เขา

3.4 ถามว่าไปไหนมา บอกว่าสามวาสองศอกถามว่าไปข้างนอก กลับบอกว่าไปข้างใน

3.5 กินเข้าไปเหมือนบ้า ฟันขึ้นมาเขามัวบางคนยังไม่กลัวซ้ำอีก

3.6 มาก็ไม่รู้ว่ามา อยู่ที่ก็ไม่รู้ว่าอยู่และจะไปเมื่อไรก็ไม่รู้ว่าไป

4. ผลการให้คะแนนของวิทยากร ไม่ว่าจะกลุ่มจะส่งคำตอบอย่างไรในรอบแรก ก็ให้คะแนนตามที่ระบุไว้ ดังตารางต่อไปนี้ (ทั้งนี้เพื่อทดสอบสติของสมาชิกแต่ละกลุ่ม โดยวิทยากรจะคอยสังเกตพฤติกรรม)

กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
0	0	1	0
0	0	1	1
0	0	1	0
0	1	1	1
	1	1	0
0	1	1	1

5. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด และกลุ่มอื่น ๆ ออกมาบอกวิธีการ เทคนิคการตอบที่ทำให้ได้คะแนนมาก - น้อย พร้อมทั้งแสดงความรู้สึกกับคะแนนที่ได้พอใจหรือไม่อย่างไร

6. ให้ตัวแทนกลุ่มสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

7. วิทยากรเฉลยคำตอบที่ถูกต้องแต่ละข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ศิลข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5

ข้อที่ 6 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ชีวิต (หรือเกิด แก่ เจ็บ ตาย)

8. วิทยากรร่วมอภิปราย วิเคราะห์ สรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าอบรม ในประเด็นเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์ ซึ่งเปรียบได้กับความรู้สึกของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

8.1 กลุ่มที่ 1 ทุกข์ตลอด กลุ่มที่ 2 ทุกข์ครึ่ง สุขครึ่ง กลุ่มที่ 3 สุขตลอด กลุ่มที่ 4 สุขบ้างทุกข์บ้าง

8.2 กลุ่มที่มีความสุขบางกลุ่ม เมื่อเฉลยคำตอบที่ถูกต้องแล้วก็เริ่มทุกข์ เพราะขาดสติหลงดีใจที่ได้คะแนนมาก โดยไม่พิจารณาให้รอบคอบ

8.3 ให้ผู้เข้าอบรมสรุปข้อคิดที่ได้ในรอบที่ 2 จากคะแนนจริง พร้อมทั้งร่วมกันวิเคราะห์ ศิล 5 ข้อใดที่ร้ายแรงที่สุดสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู

8.4 วิทยากรสรุปด้วยพุทธภาษิต “ชีวิตคนเราเหมือนกันในเบื้องต้น แปรปรวนในท่ามกลาง และแตกสลายในที่สุด”

ช่วงที่มีชีวิตอยู่จึงต้องอยู่อย่างมีสติ ไม่ลืมตัวฝึกคิดอย่างรอบคอบ และคิดอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับวิทยากร

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรม “ลวง” เพื่อพิจารณาความมีสติของผู้เข้าอบรม

พฤติกรรมของผู้เข้าอบรมบางกลุ่มเช่นกลุ่ม 3 จะลืมตัว ดีใจ ใจโย โห่หัวตลอดทั้ง 6 ข้อ บางกลุ่มก็จะท้อแท้ไม่ส่งคำตอบครบทั้ง 6 ข้อ เช่น กลุ่ม 1 บางกลุ่มก็จะแปลกใจสงสัยกับ

คะแนนและคำตอบของกลุ่มตนเอง เนื่องจากในรอบแรกไม่ว่าจะตอบว่าอย่างไรวิทยากรจะให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ ซึ่งบางกลุ่มคำตอบถูกแต่วิทยากรให้ผิด

- สื่อ
1. ประเด็นคำถาม 6 ข้อ
 2. แผ่นใสการให้คะแนน



กิจกรรมที่ 6 “ผู้แสวงหา”

จุดประสงค์ ให้รู้จักพอเพียงและเพียงพอ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค นำประสบการณ์ในอดีต มาแก้ปัญหาในชีวิต ปัจจุบัน และไม่ลืมท้องถิ่น

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ผู้เขียนได้แนวคิดมาจากกิจกรรมการสอนจริยธรรม จากพระคุณเจ้าสำนัก สันตือโสภ ซึ่งประกอบด้วยภาพลายเส้น 46 ภาพ ชื่อกิจกรรมว่า “ผู้แสวงหา” วิทยากรให้ผู้เข้า อบรมปฏิบัติ ดังนี้

1. ฟังคำบรรยายประกอบภาพลายเส้น 46 ภาพ ดังนี้
 - 1.1 นี่คือนเส้นทางชีวิตของฉัน
 - 1.2 ชีวิตของฉันบางครั้งก็ก้มหน้าดูดิน
 - 1.3 บางครั้งก็แหงนฟ้า
 - 1.4 ฉันเดินเล่นท่ามกลางแสงแดดอันแผดจ้า
 - 1.5 เดินเล่นท่ามกลางสายฝนอันชุ่มฉ่ำ
 - 1.6 บางครั้งฉันก็ฝังตัวอยู่ในดิน
 - 1.7 แล้วฉันก็เดินไปทักทายเพื่อน ๆ ของฉัน
 - 1.8 ฉันมีเวลาที่จะชื่นชมดอกไม้อันแสนสวย
 - 1.9 บางครั้งเพื่อนของฉันก็เดินตาม และวิ่งเล่นกับฉันอย่างสนุกสนาน
 - 1.10 บางครั้งฉันก็วิ่งไล่ตามเพื่อน
 - 1.11 เจ้าผีเสื้อแสนสวยมาพุดคุยคลอเคลียใกล้ ๆ
 - 1.12 ฉันท่องเที่ยวไปในสายน้ำ
 - 1.13 ฉันเดินผ่านสุ่มทุมพุ่มไม้
 - 1.14 ฉันปีนป่ายขึ้นภูเขา
 - 1.15 แล้วฉันก็หล่นตกลงมา
 - 1.16 ฉันเริ่มรู้ว่าชีวิตของฉันขาดอะไรไปอย่างหนึ่ง
 - 1.17 ฉันคิดว่าฉันพบมันแล้ว
 - 1.18 แต่มันไม่เหมาะกับฉัน
 - 1.19 ฉันแสวงหามันใหม่
 - 1.20 ฉันได้มาอีก แต่มันไม่เหมาะกับฉันเพราะมันเล็กเกินไป
 - 1.21 อันนี้แหละหรือก็ไม่ ใช่มันสูงใหญ่เกินไป

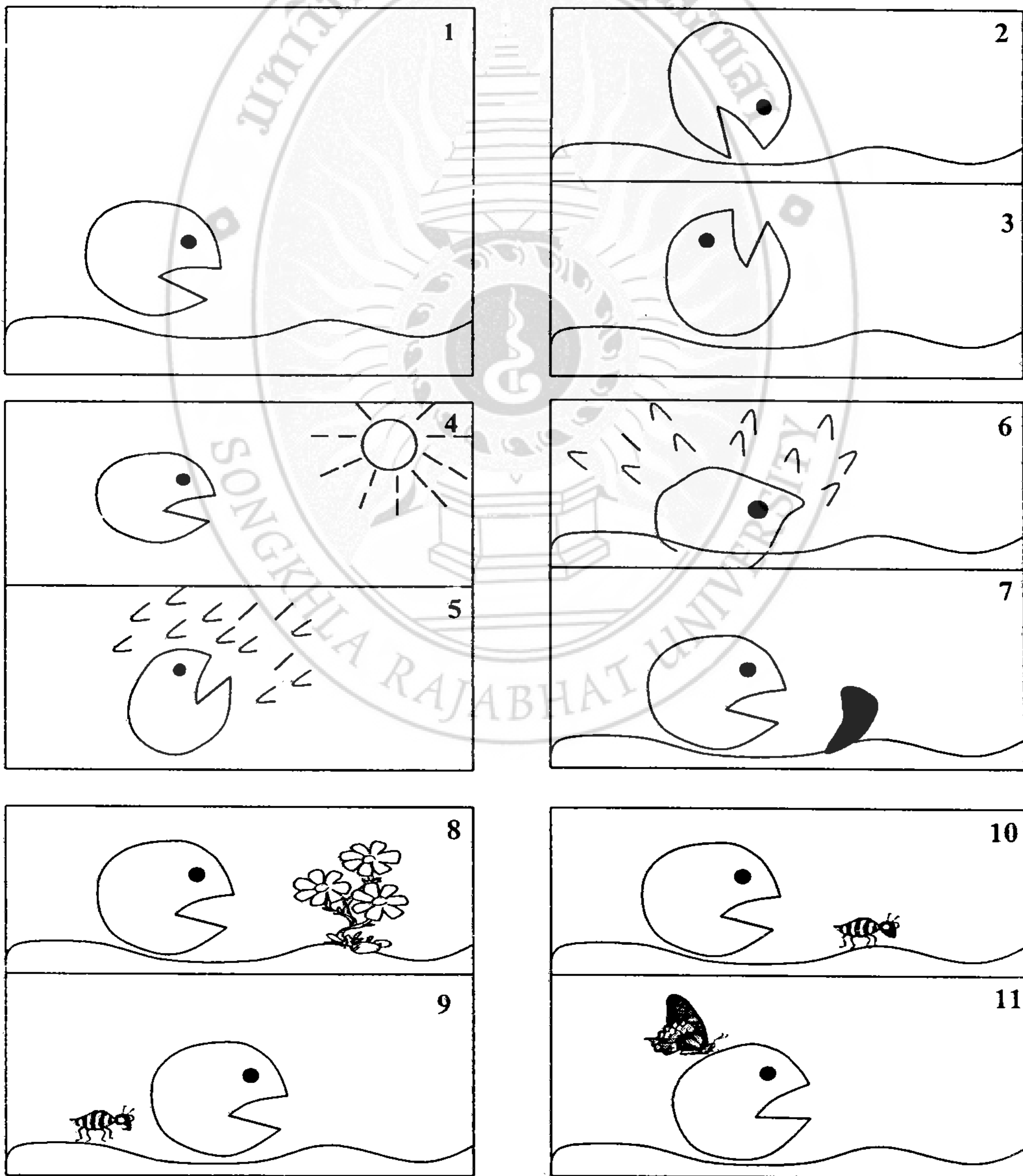
- 1.22 อันนี้ก็ไม่ใช่ มันไม่พอดีกับฉัน มันเล็กเกินไป
 - 1.23 อันนี้ก็ไม่ใช่อีก มันคับปากฉัน
 - 1.24 อันนี้น่าจะใช่
 - 1.25 แต่ไม่ใช่อีกแล้ว มันหนีฉันไป
 - 1.26 ไซโย ไซ้แล้วๆ อันนี้แหละ มันพอดีกับฉัน ฉันหวงแหนมัน ฉันกอดรัดมันไว้แน่น ฉันไม่ให้มันไปไหน
 - 1.27 ด้วยความที่ฉันหวงแหนมัน กอดรัดมันไว้แน่นเกิน ในที่สุดมันก็แตกสลาย
 - 1.28 ฉันเสียใจร้องไห้
 - 1.29 แล้วฉันก็เริ่มแสวงหามันใหม่
 - 1.30 ฉันเจ็บปวดมากในการแสวงหาครั้งนี้มันเหมือนมีหนามแหลมมาทิ่มแทงชีวิตฉัน
 - 1.31 บางครั้งเหมือนตกลงไปในห้วงเหวลึก
 - 1.32 ฉันต้องเผชิญกับอุปสรรคนานาประการ บางครั้งเหมือนมีภูผามาขวางกั้น ทำให้ฉันไปไม่ถึงเจ้าสิ่งที่คุณแสวงหา
 - 1.33 ฉันไม่ท้อถอย ฉันจะแสวงหาไปเรื่อย ๆ และตลอดไป
 - 1.34 แล้วในที่สุด ฉันก็ได้พบกับสิ่งที่แสวงหามานานแสนนาน
 - 1.35 ฉันมีความสุข ตัวฉันเริ่มลอยขึ้น ๆ ทำฉันเริ่มไม่คิดดิน ฉันลอยขึ้นเรื่อย ๆ ฉันรู้สึกตัวเบา ปลอดภัย
 - 1.36 ฉันไม่สนใจเพื่อนเก่าที่เคยวิ่งเล่นด้วยกันซึ่งมันรู้ว่าฉันได้ดี มันก็มาหาฉัน
 - 1.37 ฉันไม่มีเวลาชื่นชมดอกไม้ที่แสนสวยอีกแล้ว
 - 1.38 เจ้าผีเสื้อเพื่อนเก่าฉันก็ไม่สนใจ ไม่แยแส เมินเสียเถอะ เธอไม่ควรที่จะเป็นเพื่อนฉันอีกแล้ว เธอจืดจางเกินไปสำหรับฉัน
 - 1.39 หลังจากที่มีความสุขอยู่นานแสนนาน ฉันก็เริ่มรู้สึกเหนื่อยกับสิ่งที่ฉันหวงแหนไว้ ฉันทนไม่ไหว ฉันเมื่อยและล้ามากจากความสุขในช่วงแรก กลายเป็นความทุกข์ ฉันเริ่มทนไม่ไหว
 - 1.40 ฉันจึงต้องวางมันลง
 - 1.41 แล้วฉันก็ทิ้งมันไป
 - 1.42 หลังจากนั้นฉันเริ่มก้มหน้าดูดิน
 - 1.43 ฉันเริ่มแหงนคอท้องฟ้า และผีเสื้อแสนสวยก็บินมาหาฉัน
 - 1.44 ฉันมีเวลาที่จะให้เจ้าผีเสื้อตัวน้อยคลอเคลียอยู่ใกล้ ๆ ฉัน
 - 1.45 บางครั้งมันก็บินไล่ฉัน และบางครั้งมันก็วิ่งไล่ตามฉันอย่างมีความสุข
 - 1.46 นี่แหละคือเส้นทางชีวิตของฉัน
2. หลังจากบรรยายประกอบภาพจบ ผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุป วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้รับ

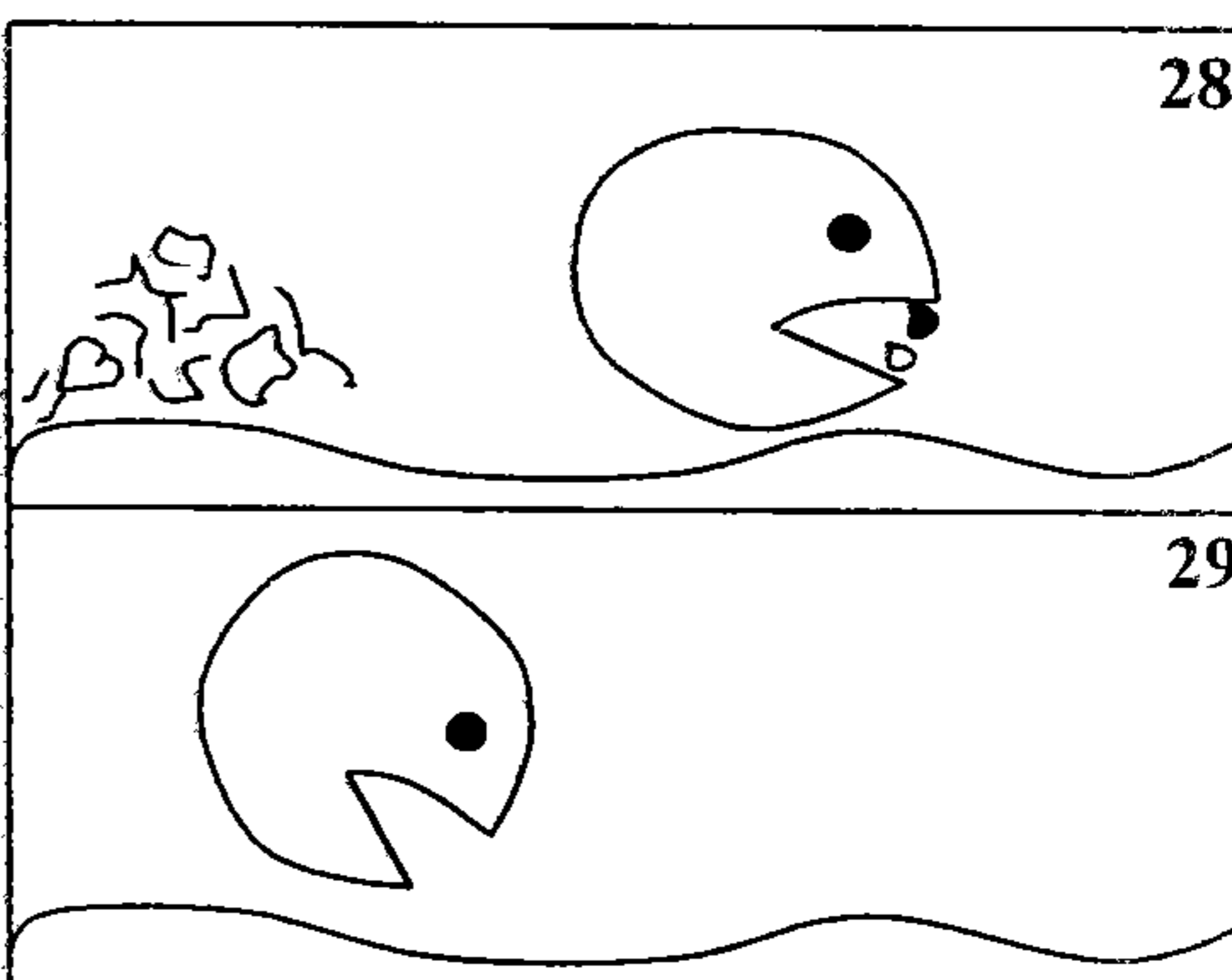
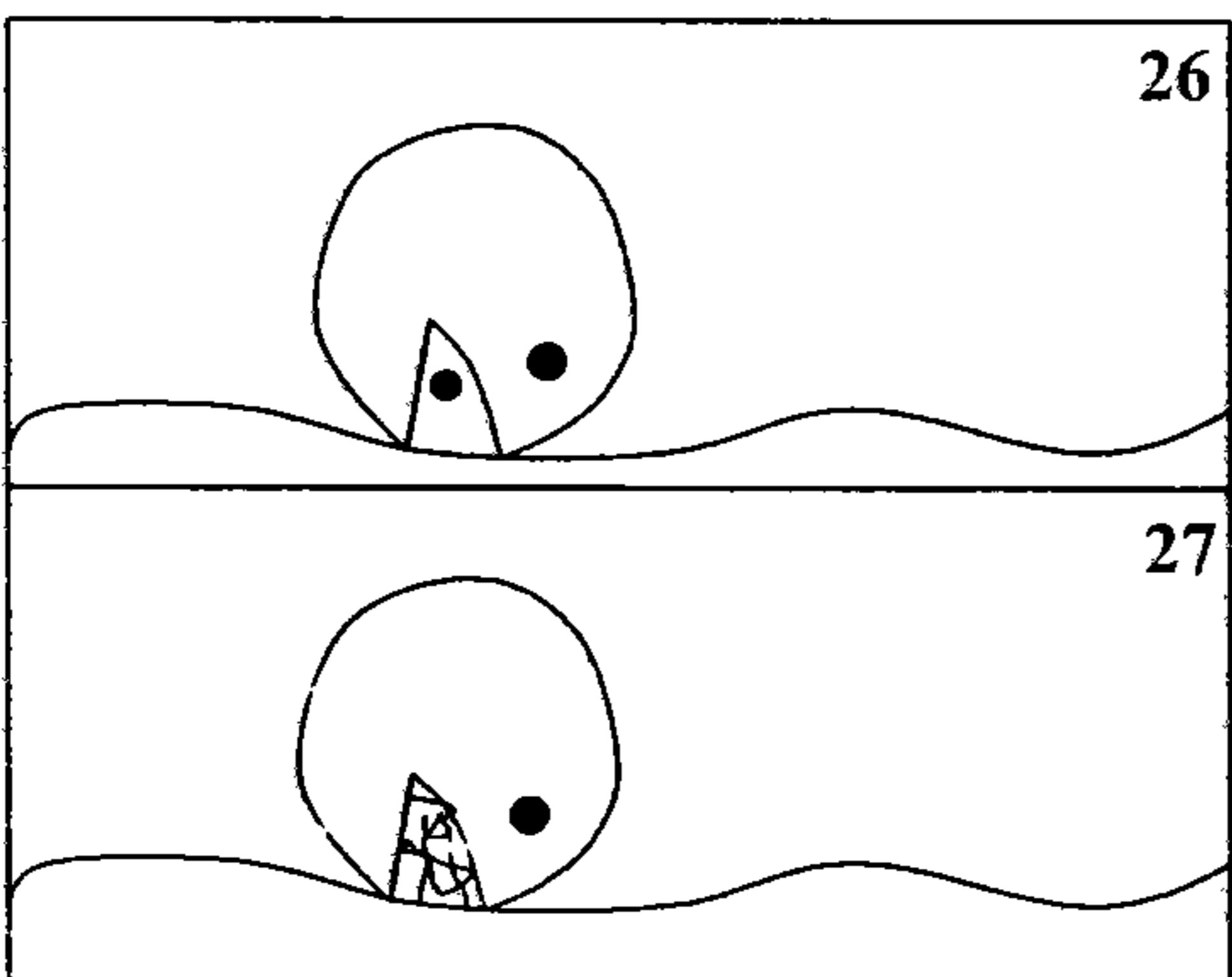
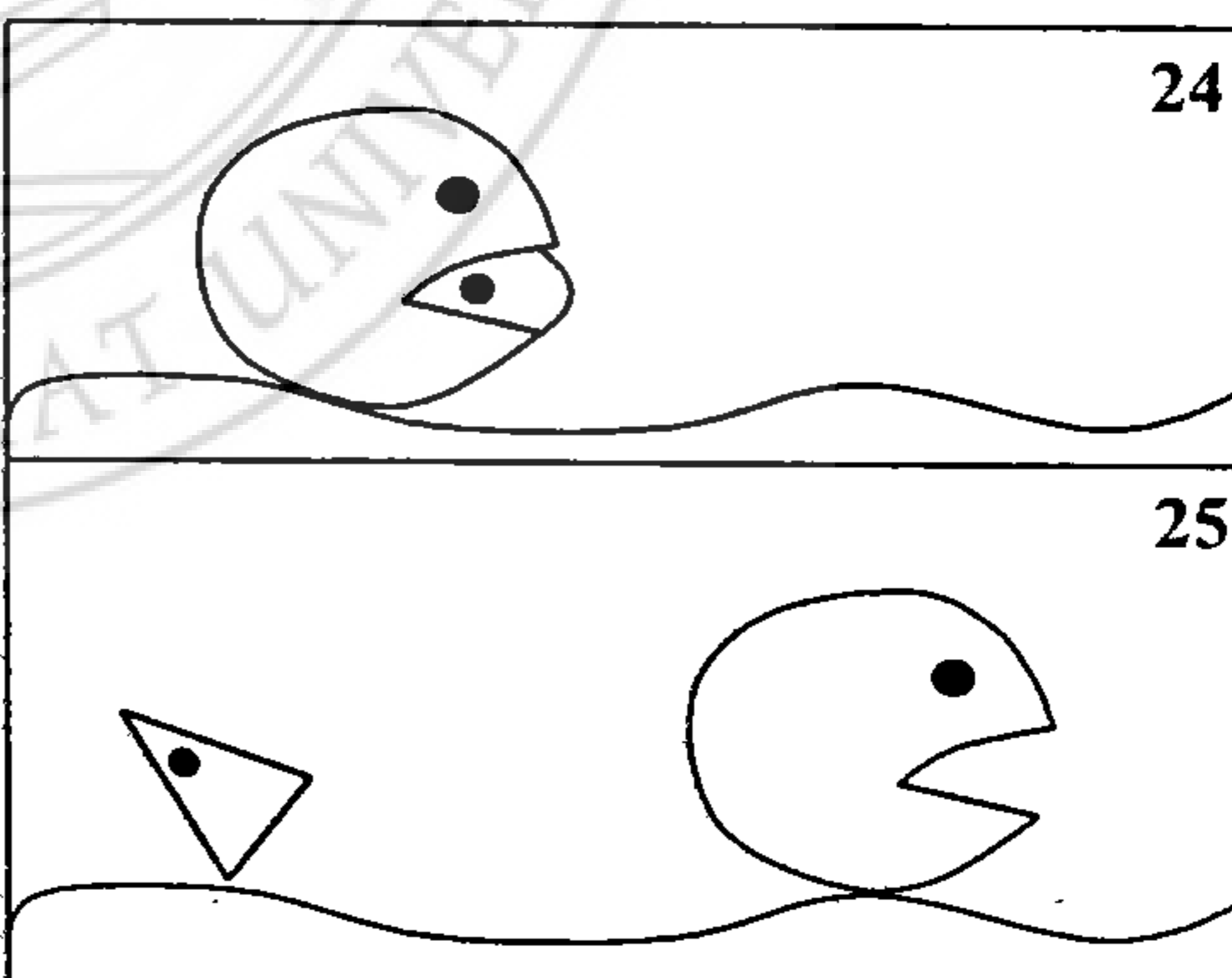
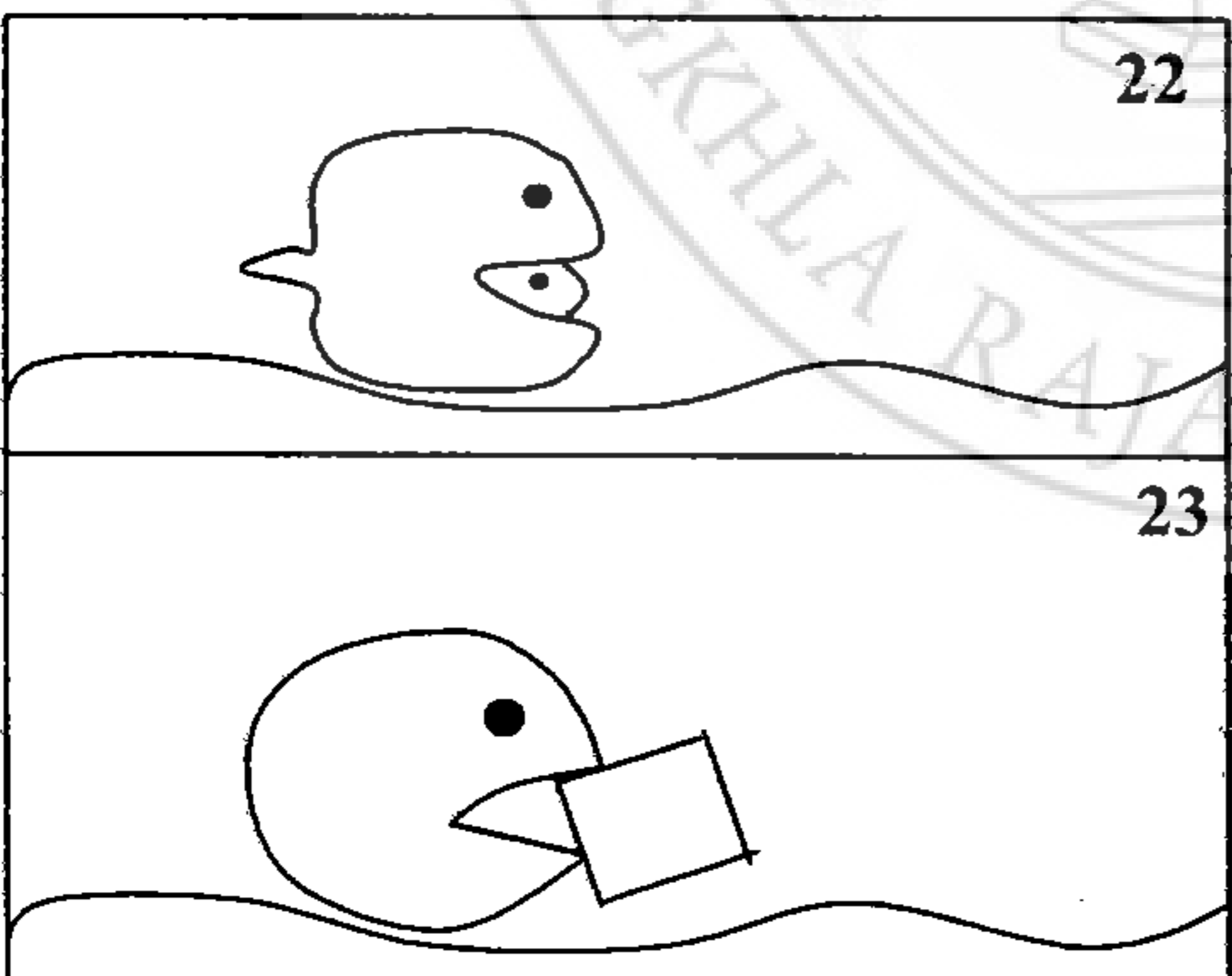
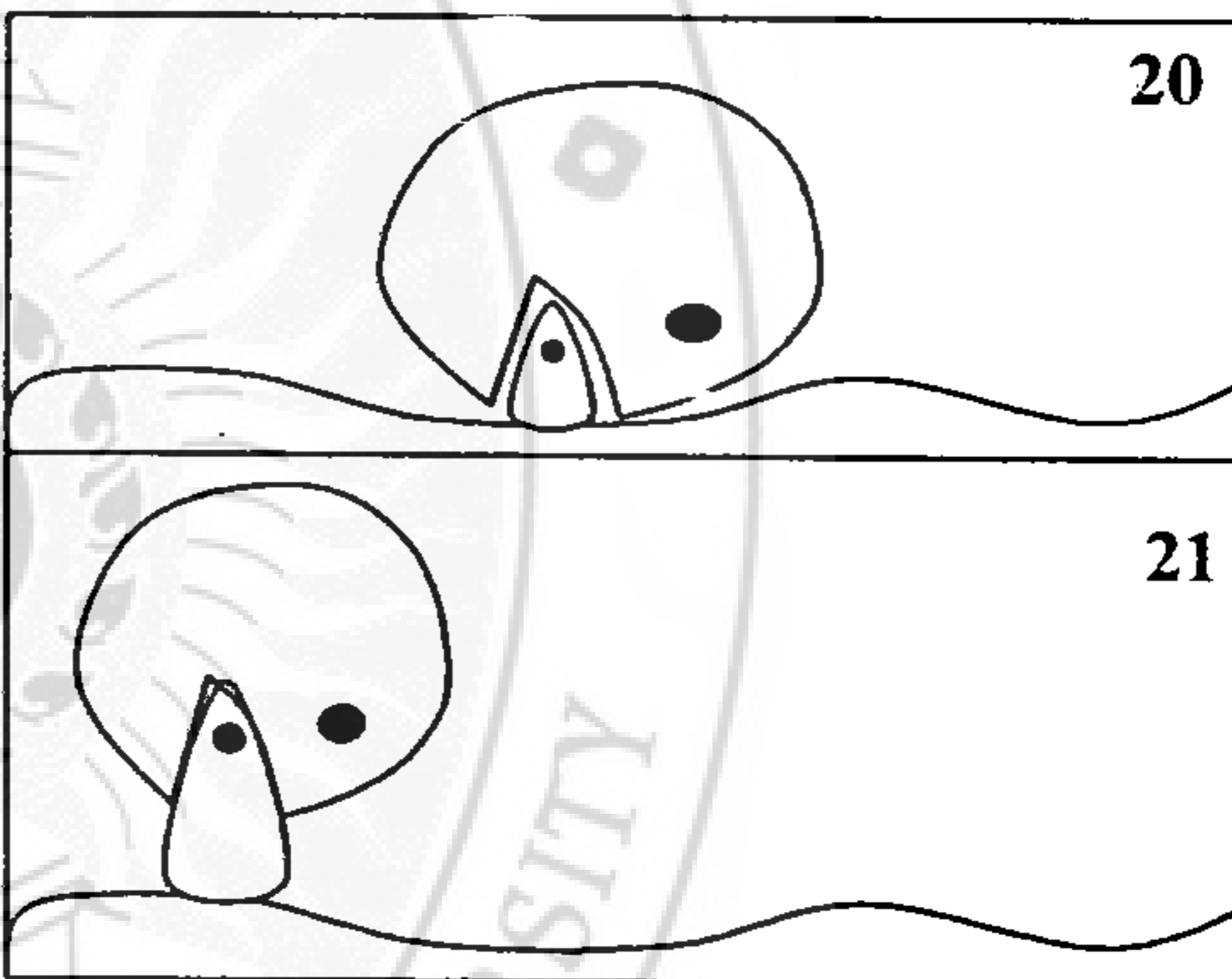
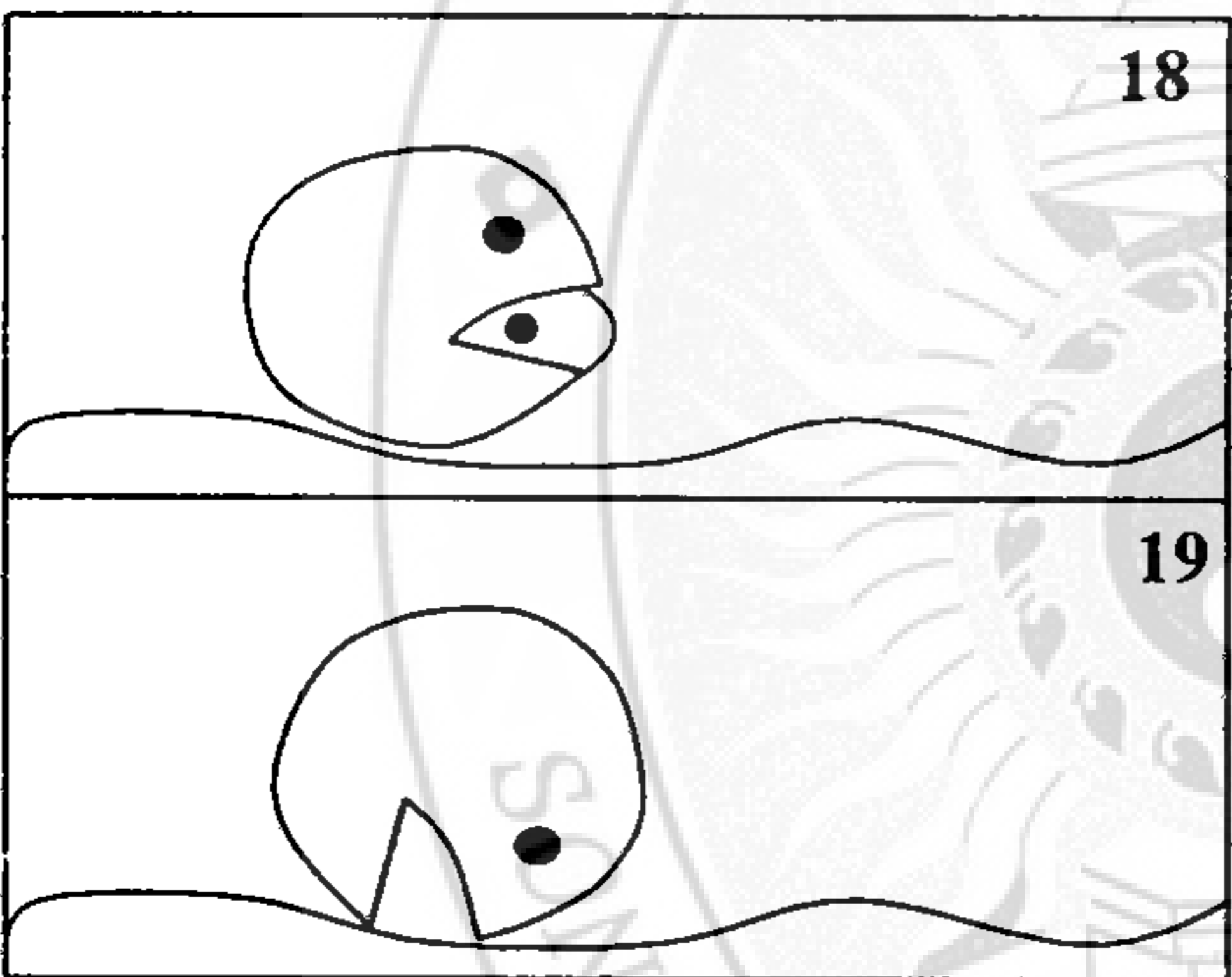
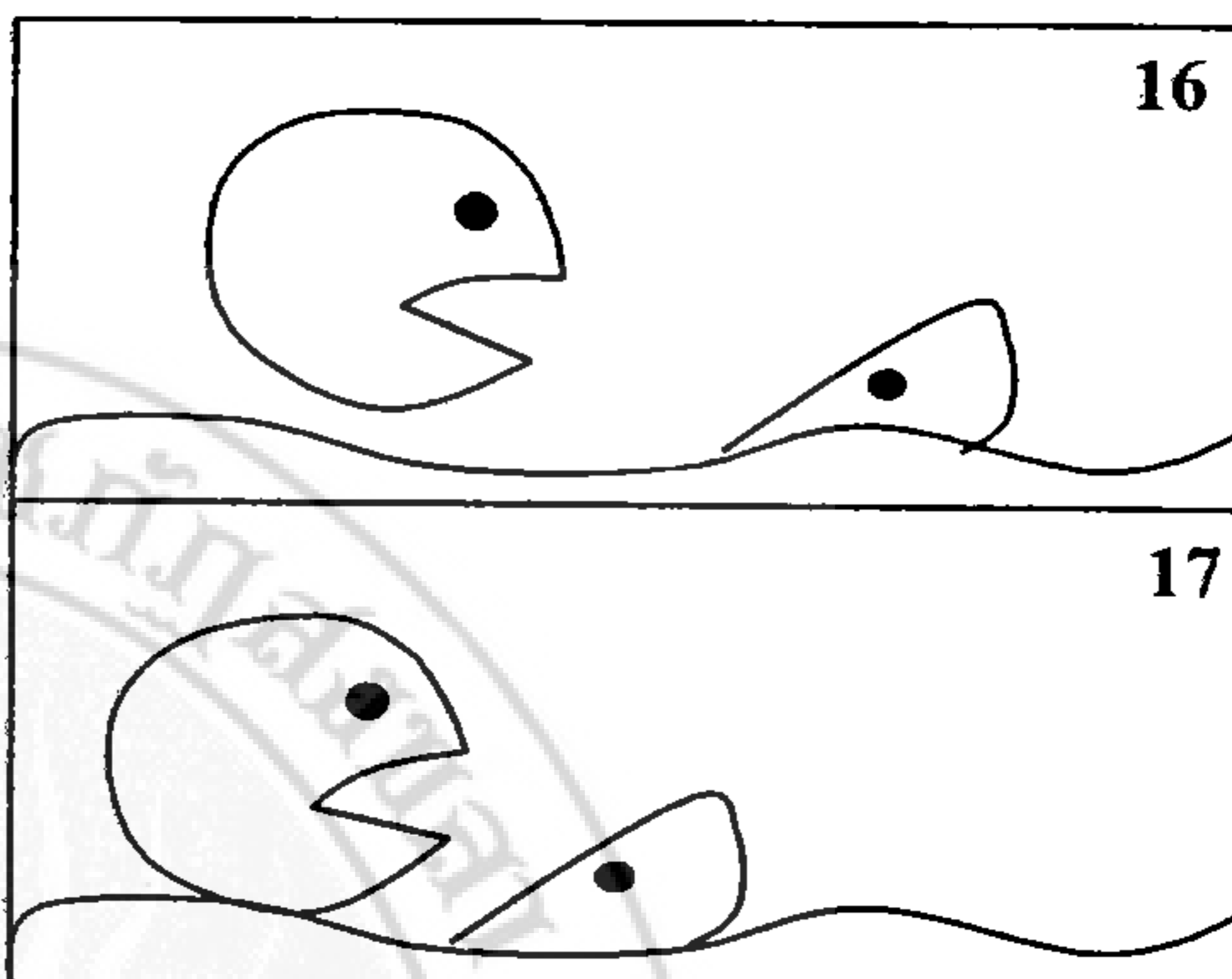
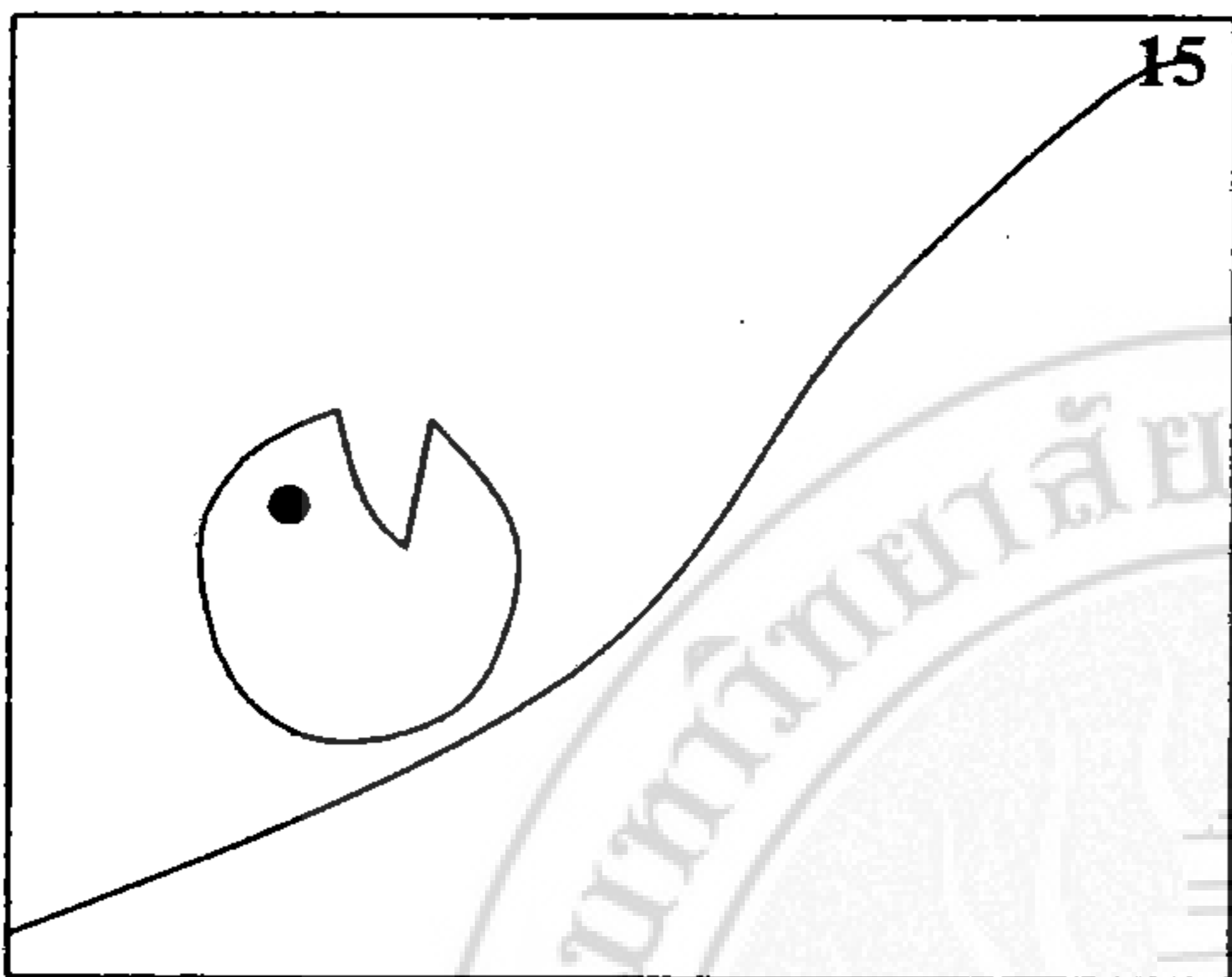
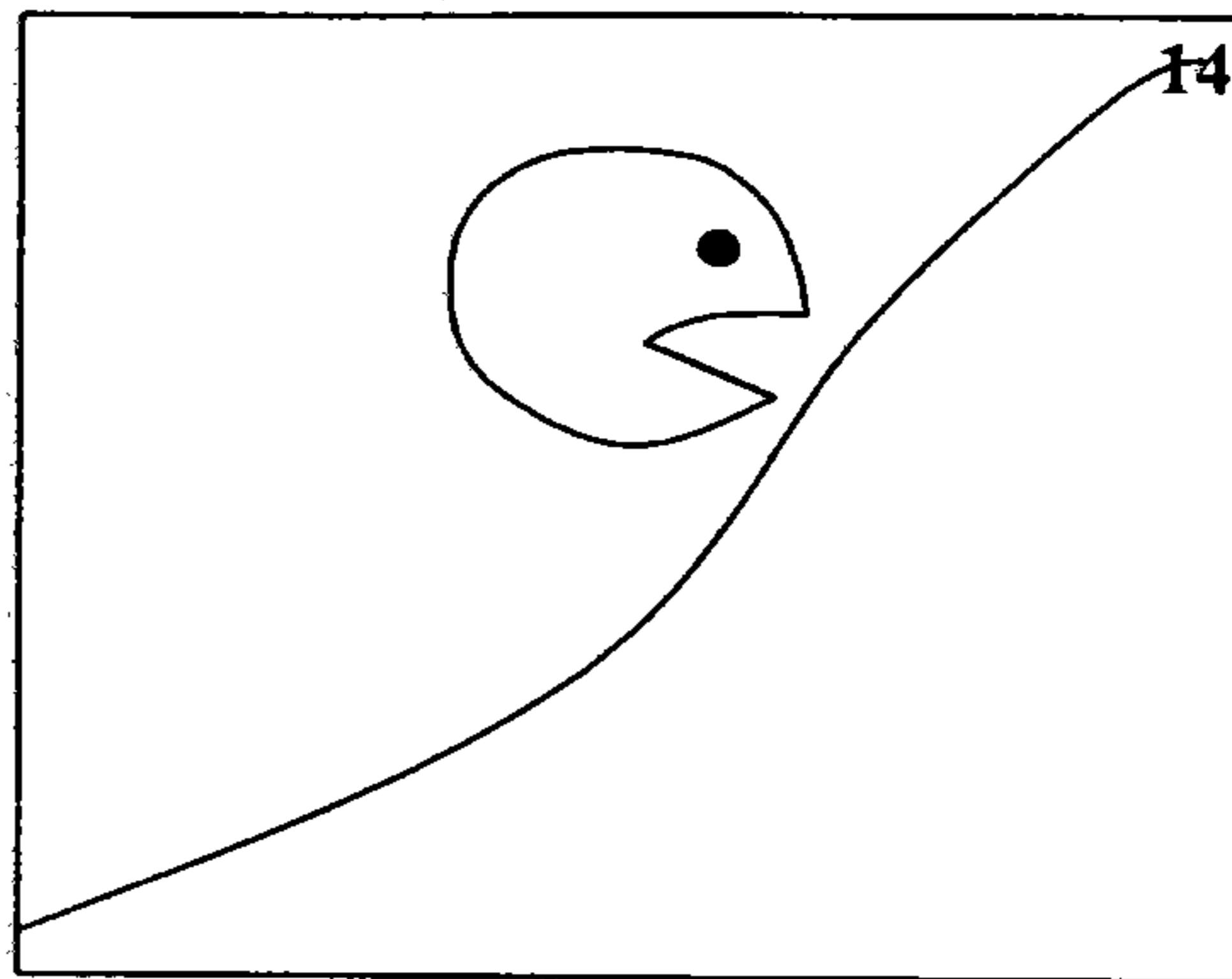
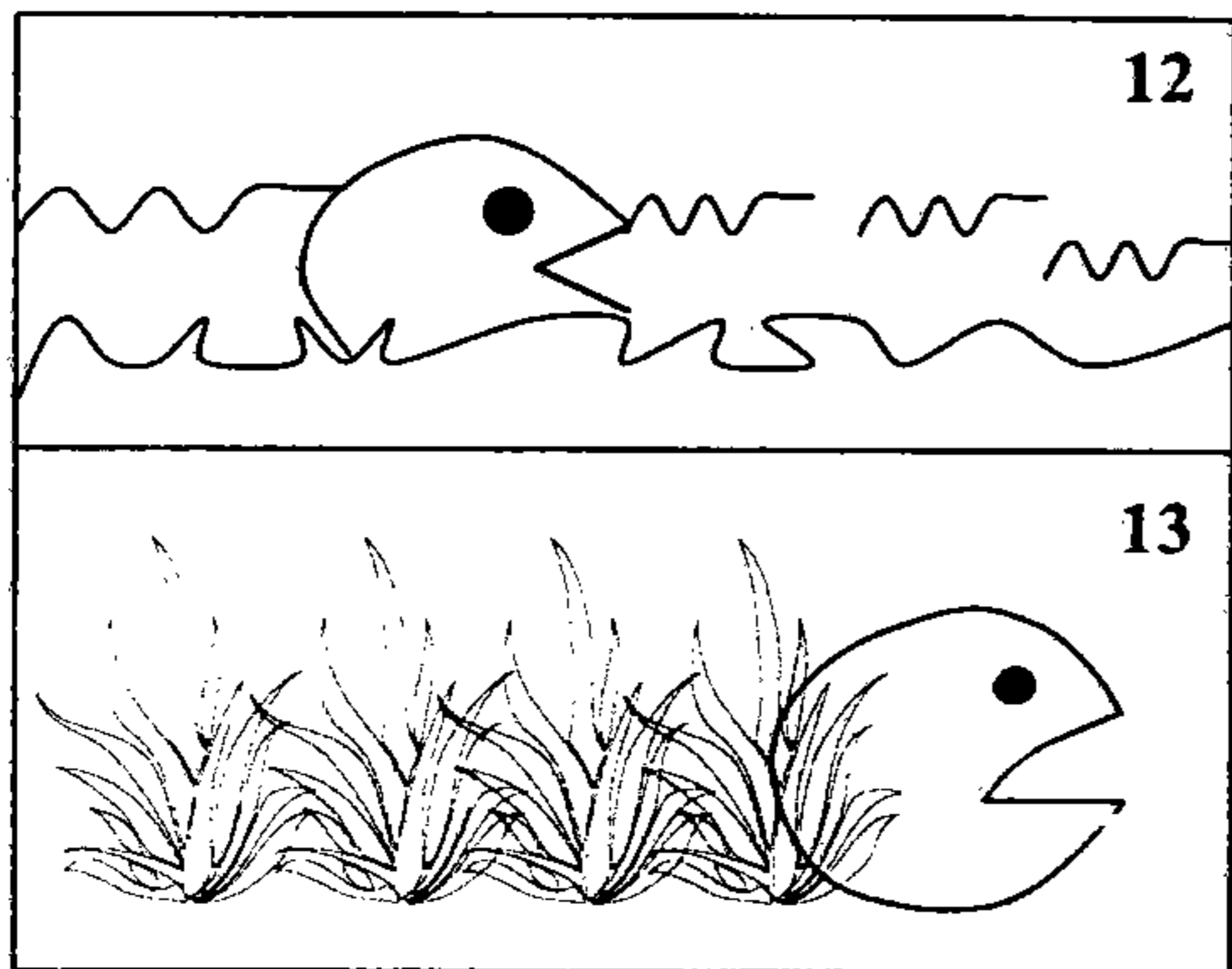
- 3. วิทยากรร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและความมุ่งหวังที่จะให้
 - 3.1 คนมีความสุข.....รู้จักพอเพียง.....
 - 3.2 ครอบครัวมีความอบอุ่น.....รู้จักรับผิดชอบหน้าที่.....
 - 3.3 ชุมชนเข้มแข็ง.....รู้จักสามัคคี
 - 3.4 สังคมสันติ.....รู้จักแก้ปัญหาโดยวิธีการที่ไม่รุนแรง ถ้อยที่ถ้อยอาศัย
 - 3.5 สิ่งแวดล้อมยั่งยืน.....รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางสังคมและธรรมชาติ

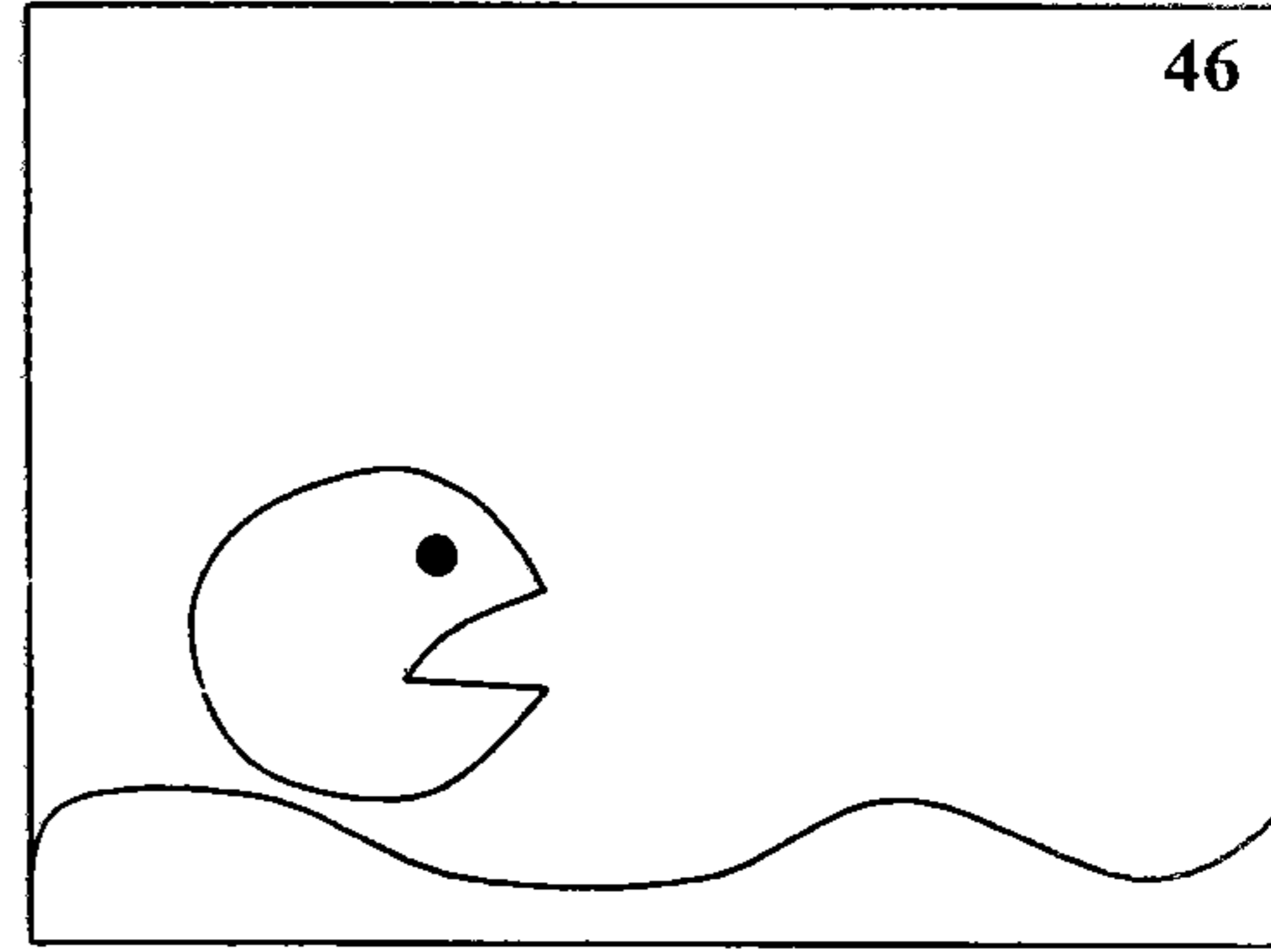
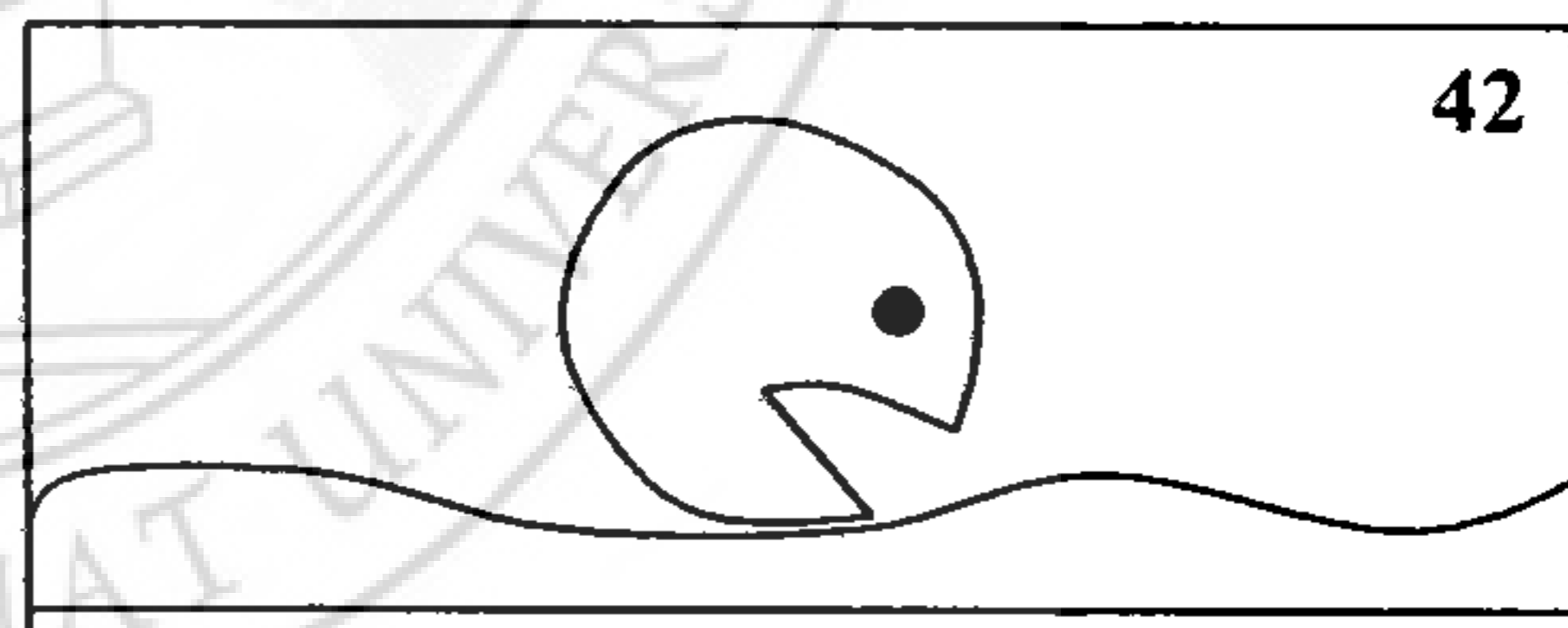
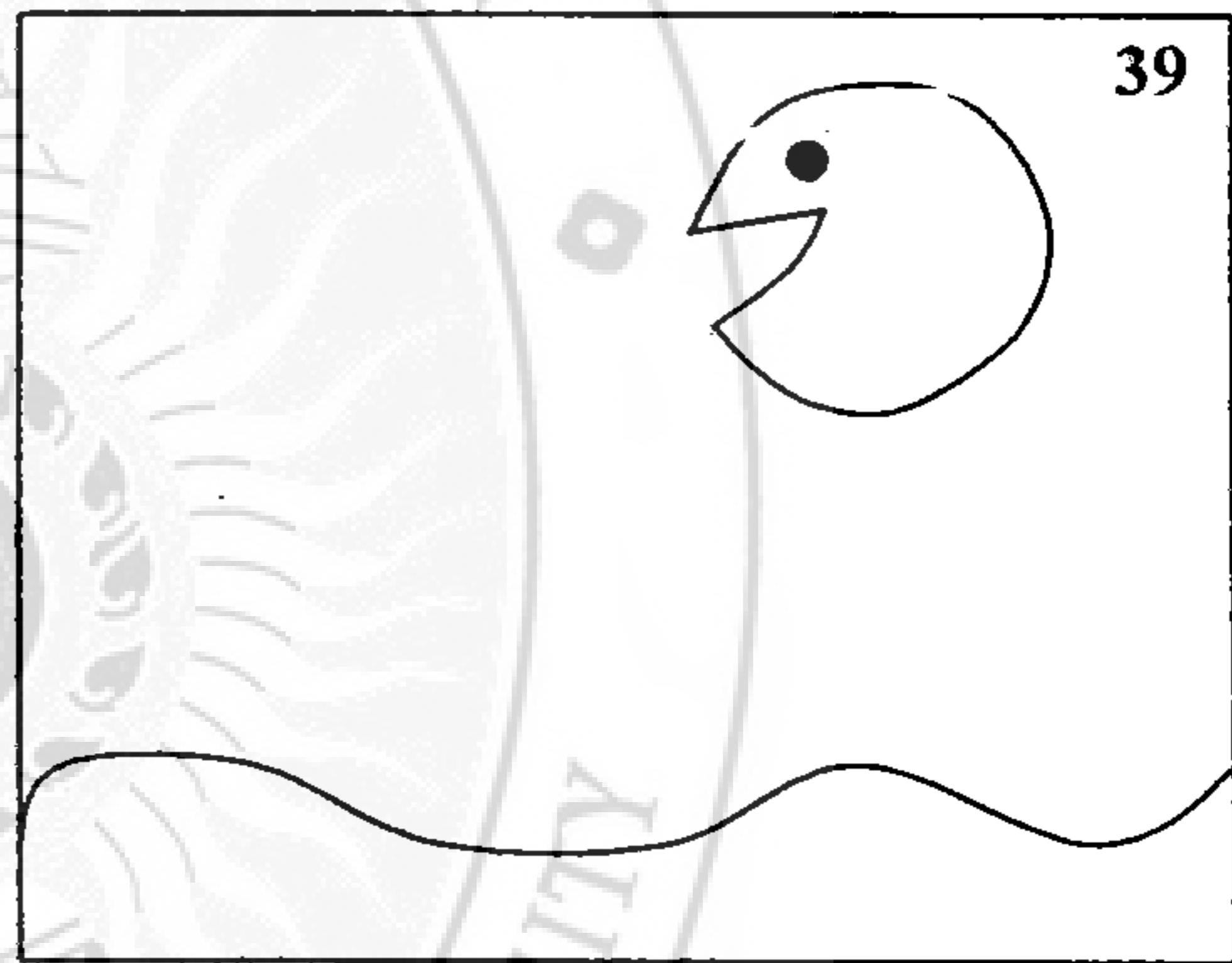
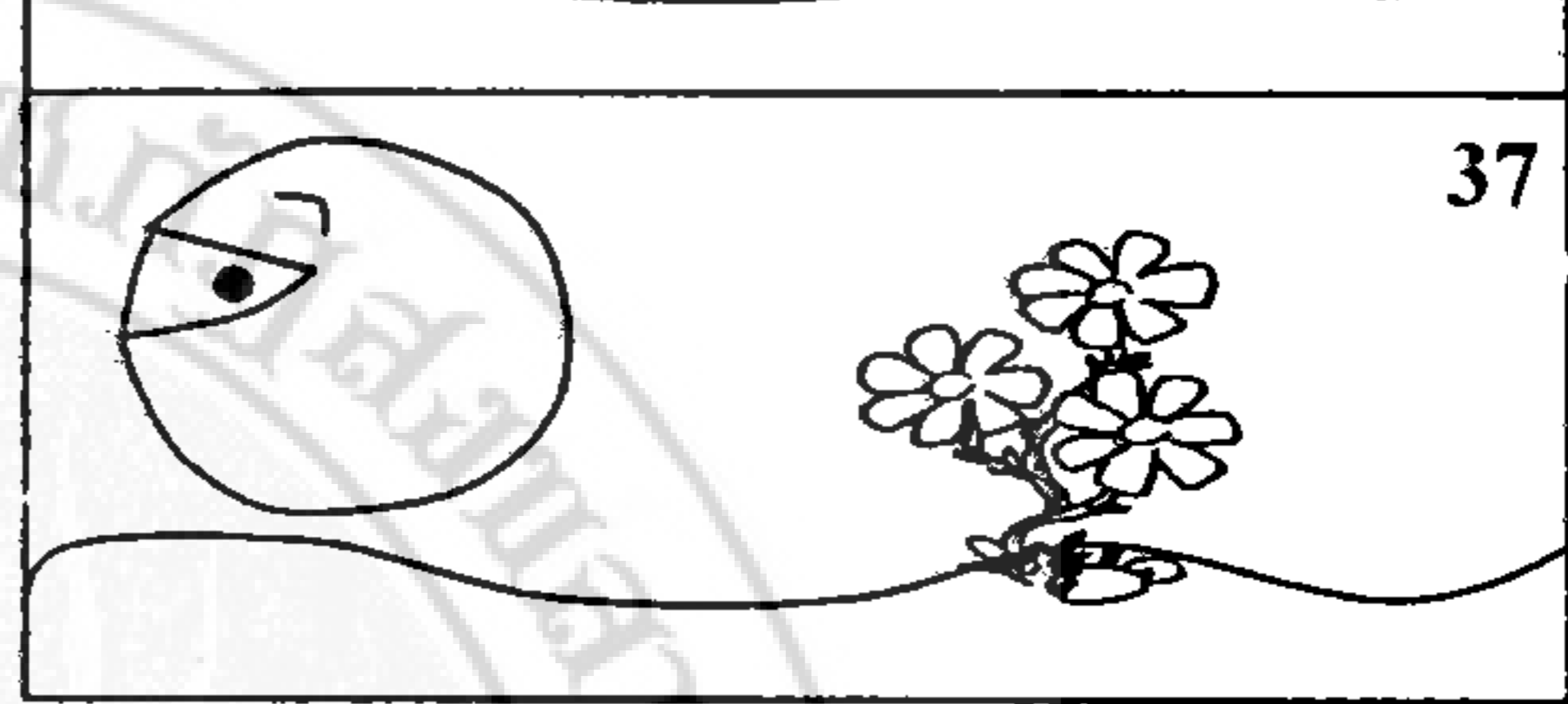
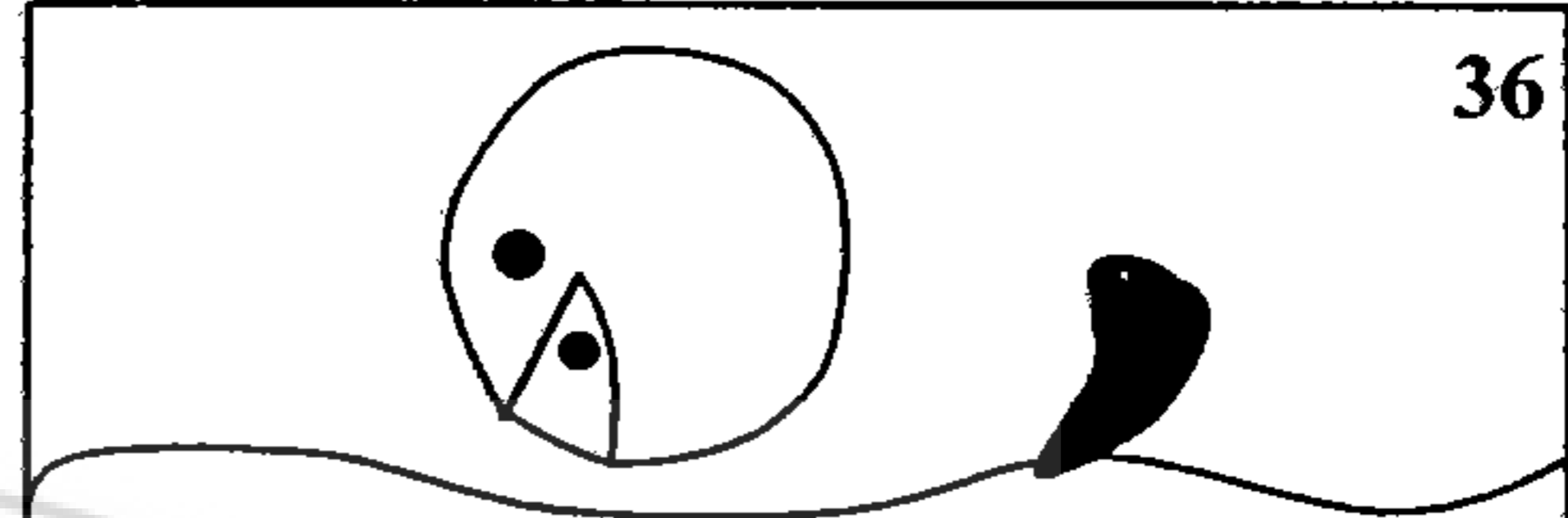
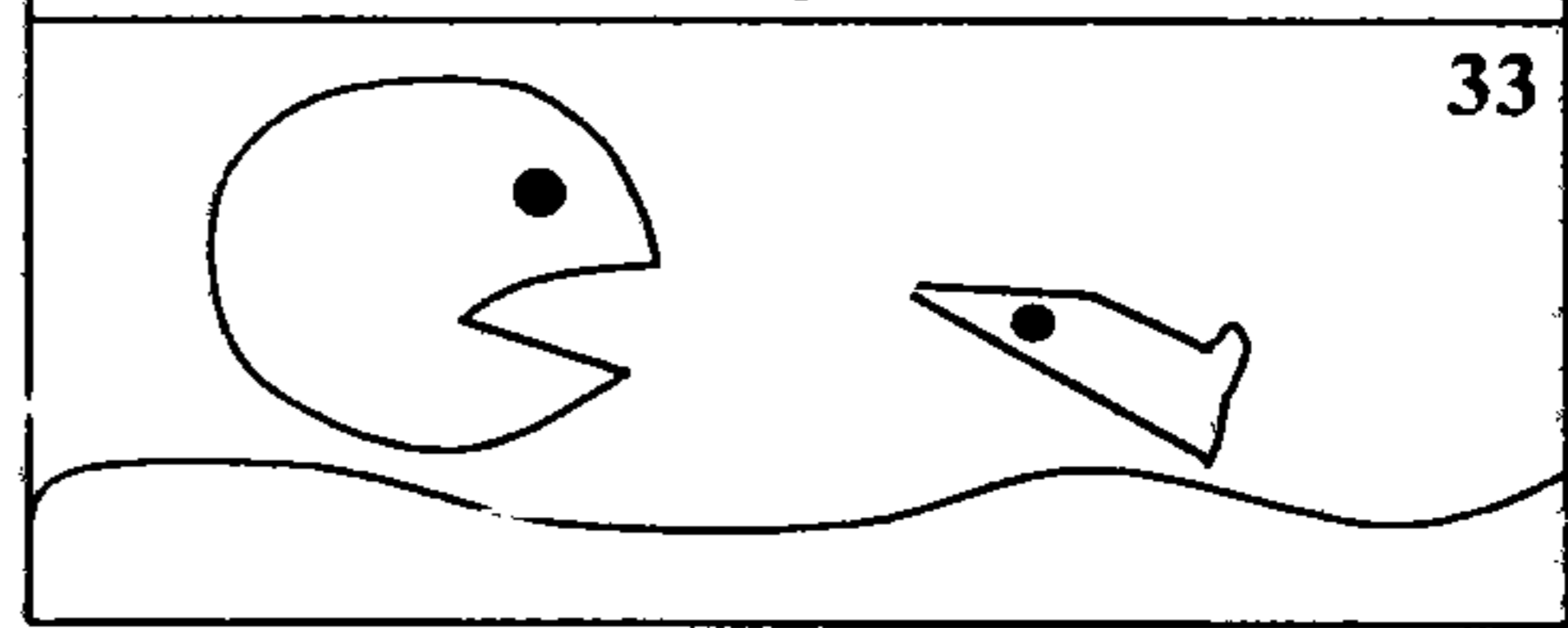
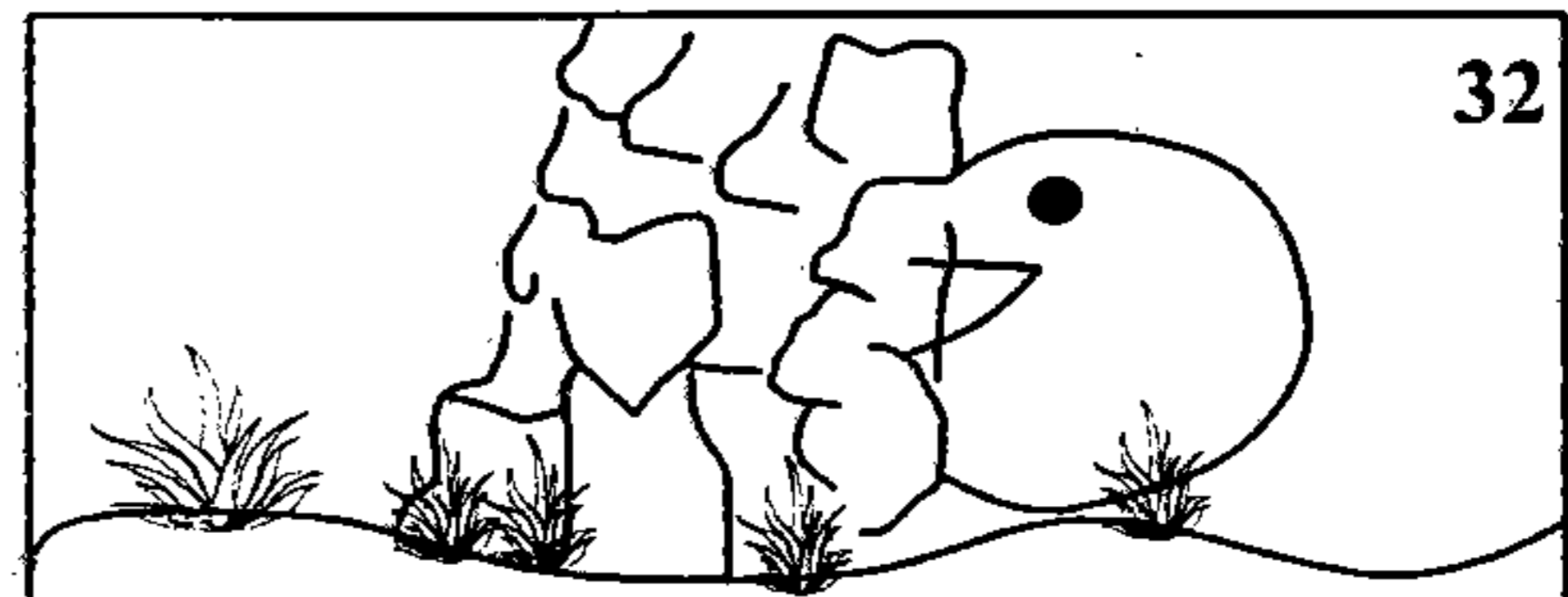
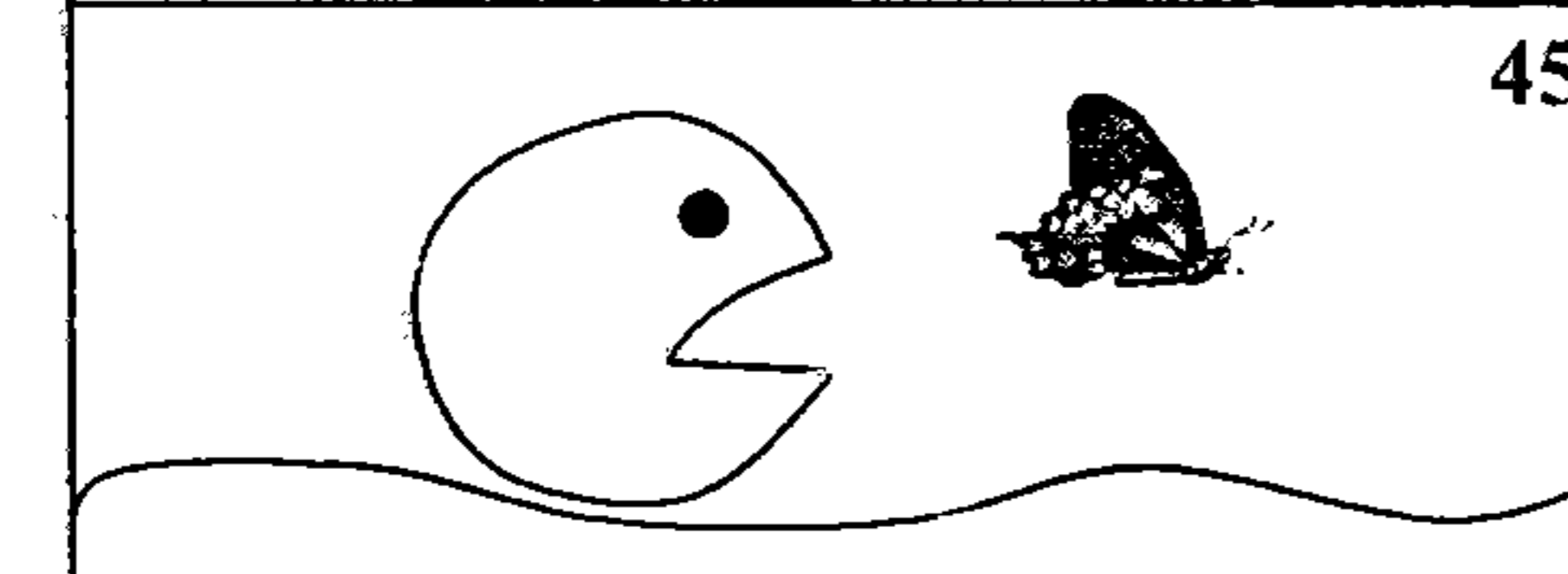
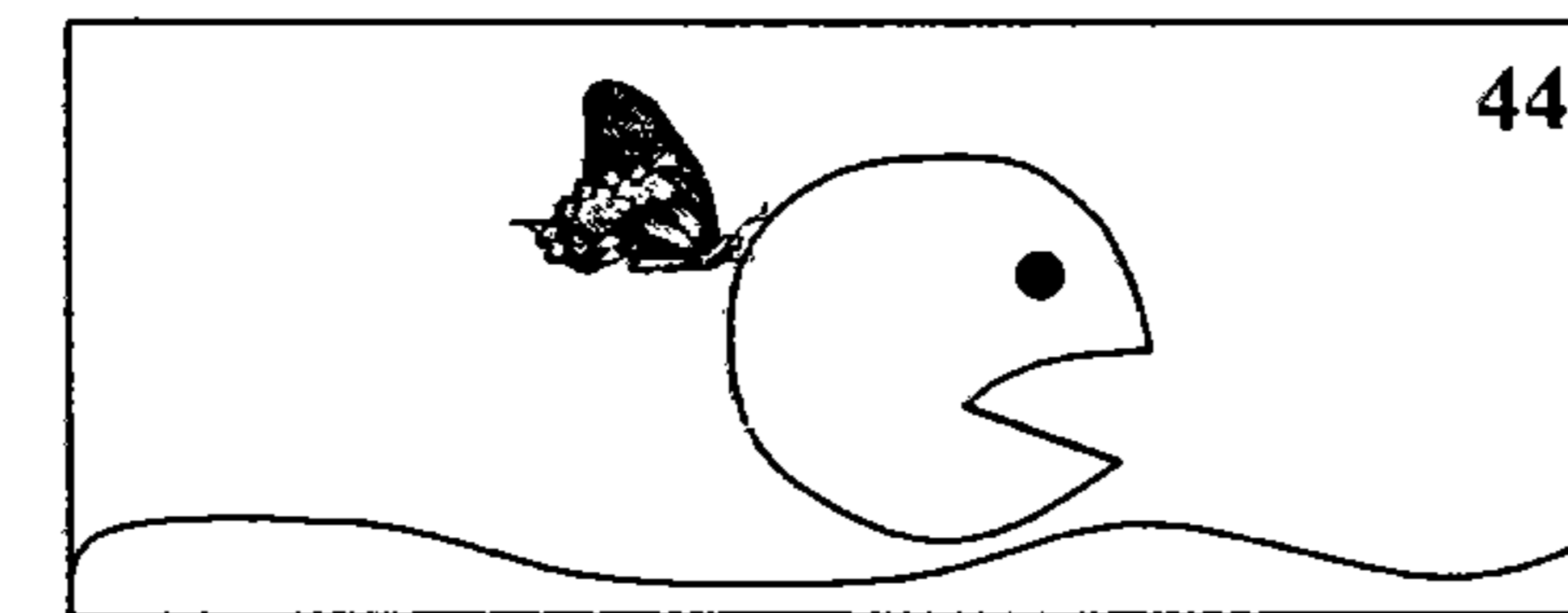
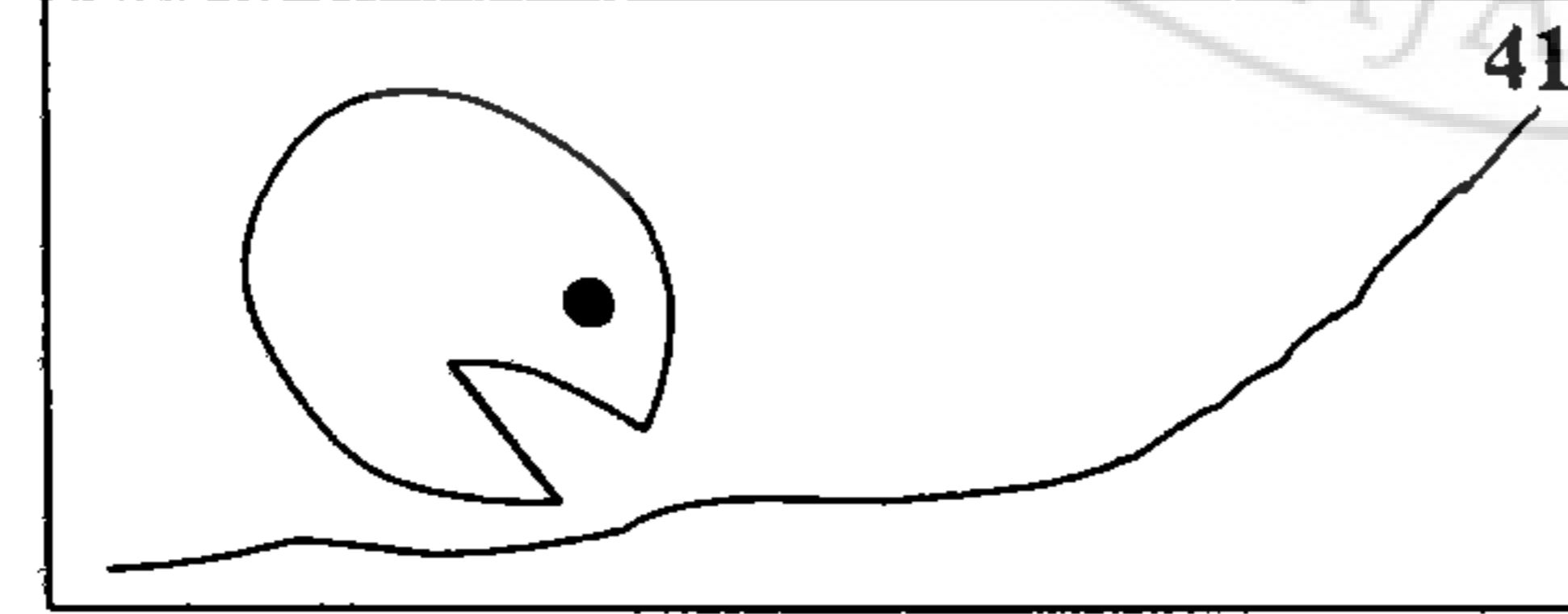
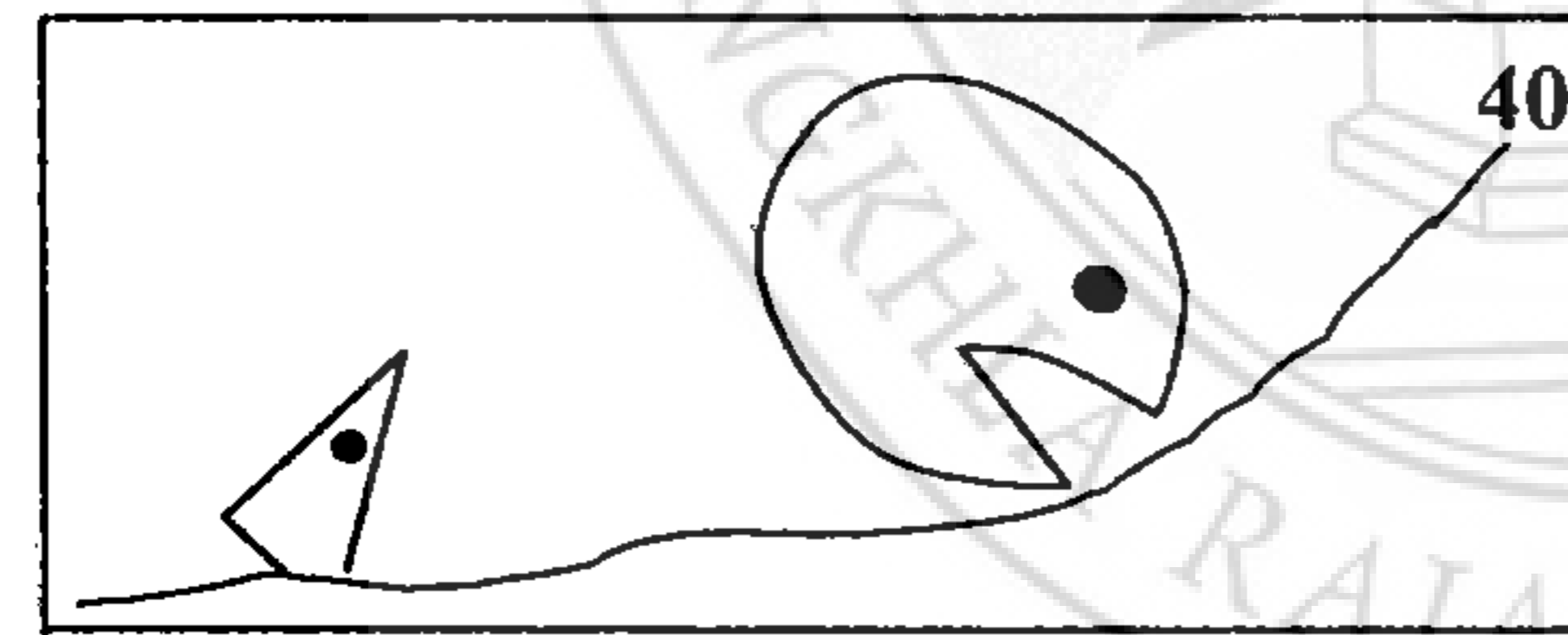
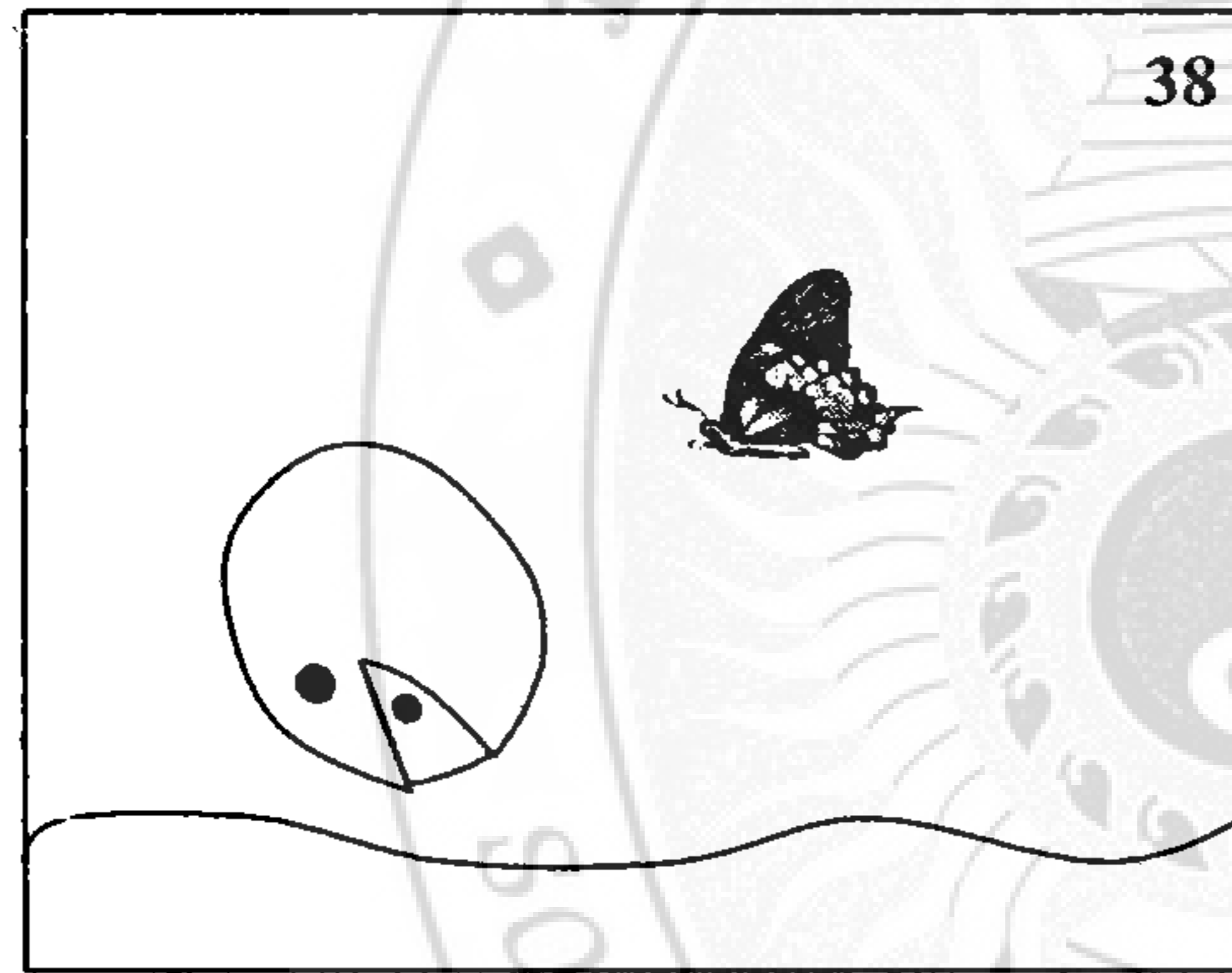
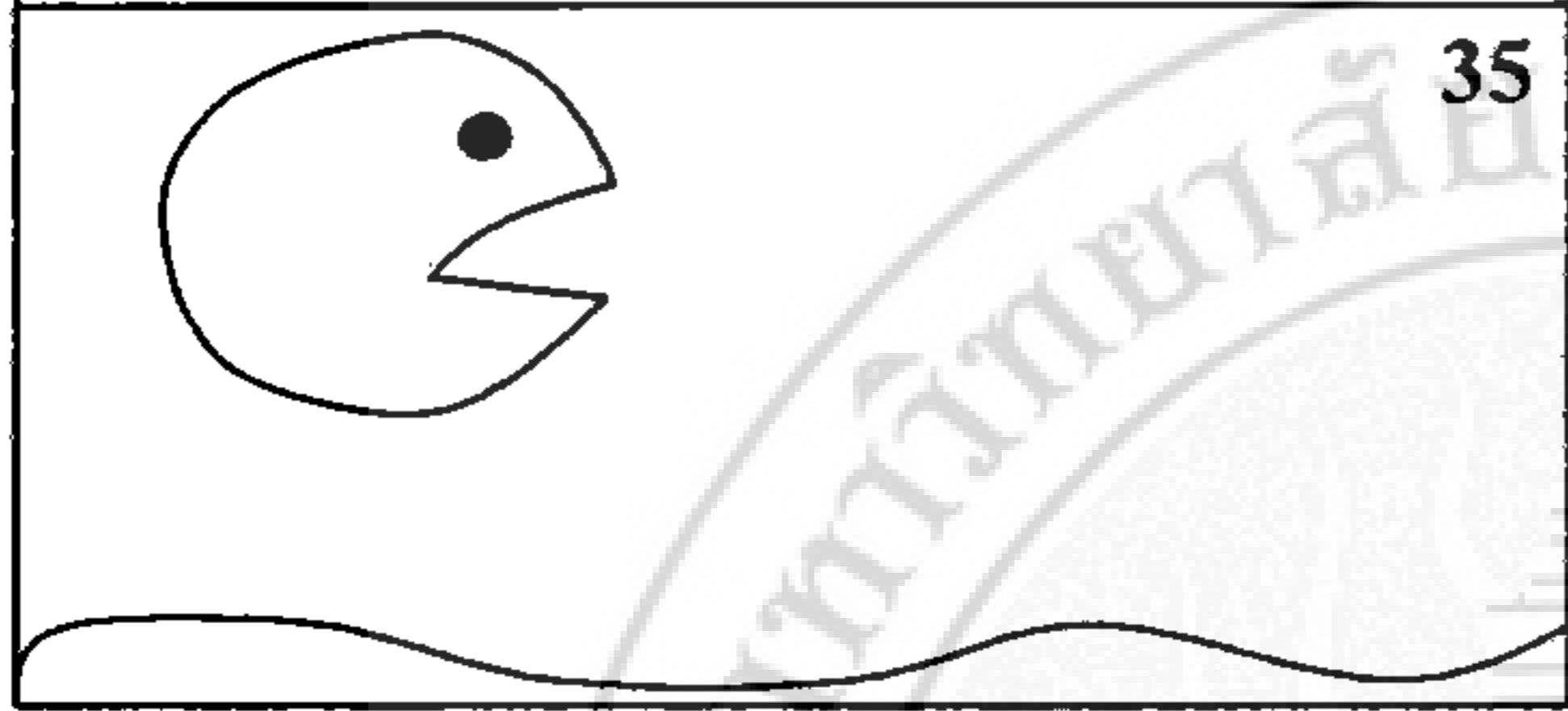
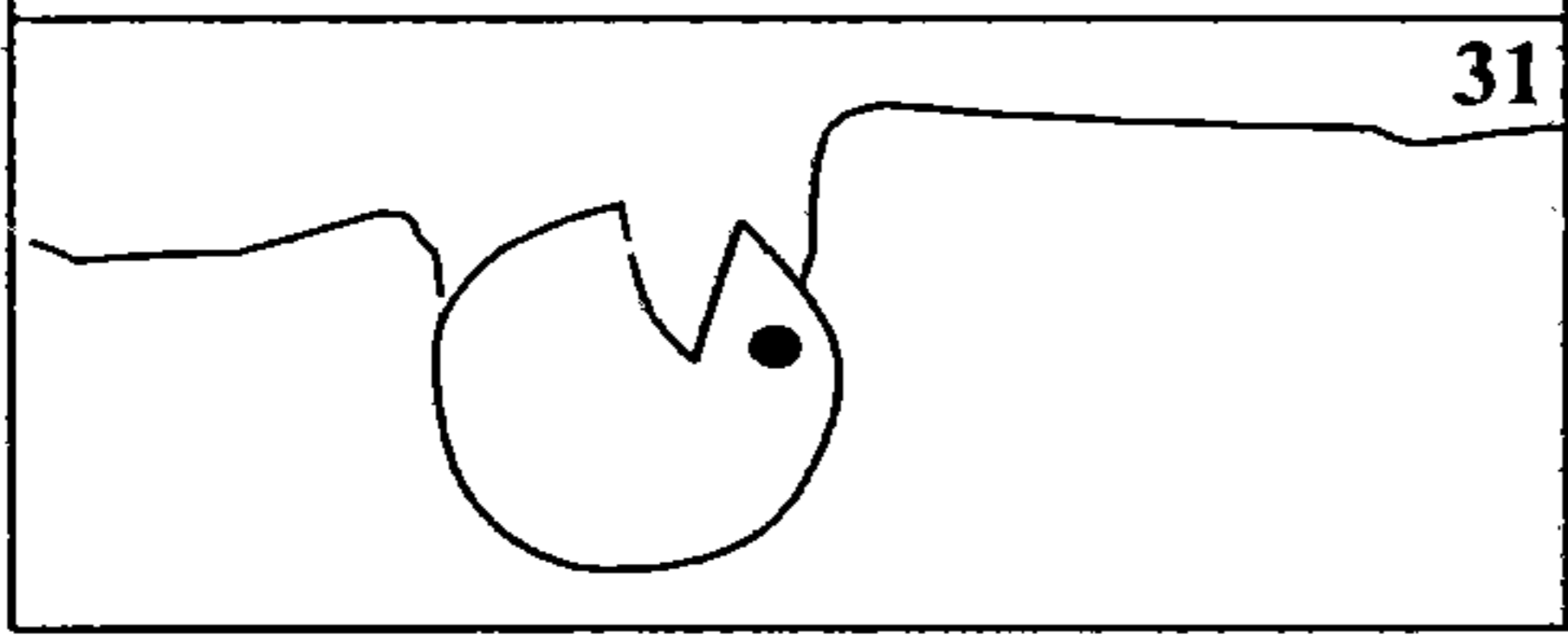
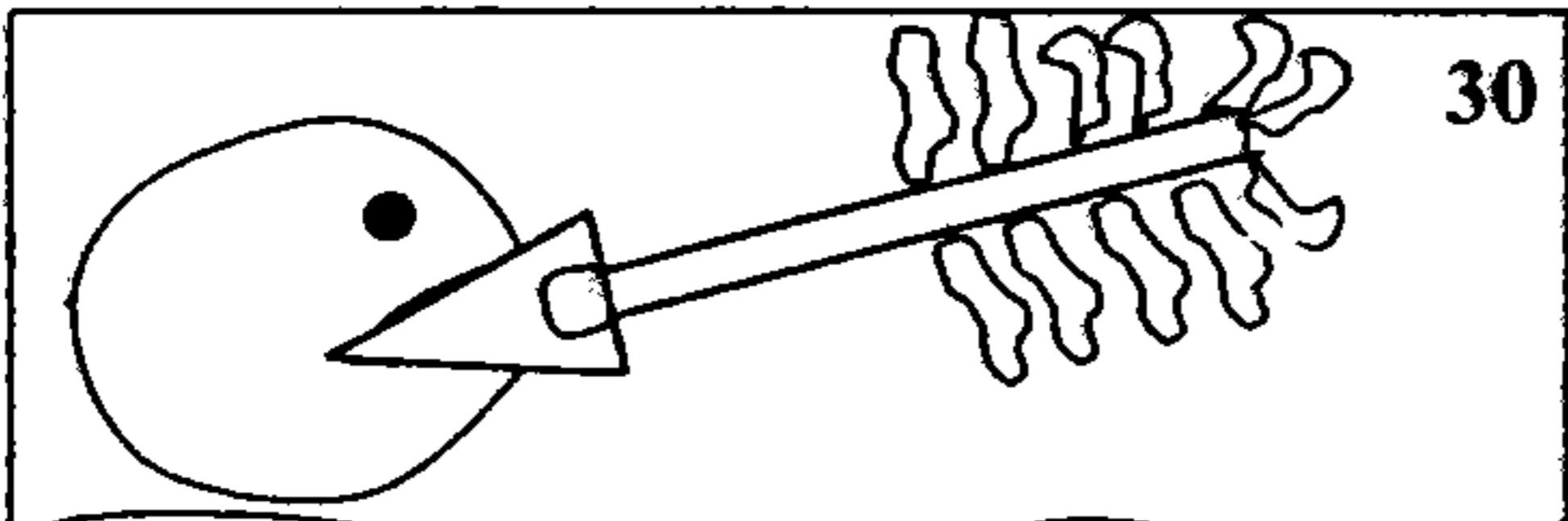
สื่อ

- 1. แผ่นใสรูปภาพ 46 รูป
- 2. คำบรรยายประกอบภาพ
- 3. ภาพประกอบดังต่อไปนี้

ผู้แสวงหา








กิจกรรมที่ 7 “เลือกใคร”

จุดประสงค์ เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นต้นแบบที่ดี มีเหตุผล มีจิตสำนึกในจรรยาบรรณครู พร้อมทั้งจะกล่อมเกลาศิษย์ให้เป็นคนดี ทั้งด้าน กาย วาจา ใจ

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ได้ประยุกต์มาจากแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบสมดุลโดย วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ทั้งนี้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ท่านตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง ถ้าหากท่านมีเพื่อนร่วมงานอยู่ 8 คน ท่านจะต้องเลือกคนที่ทำงานกับท่าน 3 คน ท่านจะเลือกใครเป็นอันดับ 1 ใครเป็นอันดับ 2 ใครเป็นอันดับ 3 และคนสุดท้ายที่ท่านไม่ต้องการเลือกคือใคร พร้อมแสดงเหตุผล

คุณ ก คิดดี พูดดี ทำดี	คุณ ข คิดดี พูดดี ทำไม่ดี	คุณ ค คิดดี พูดไม่ดี ทำไม่ดี
คุณ ง คิดไม่ดี พูดดี ทำดี	คุณ จ คิดดี พูดไม่ดี ทำดี	คุณ ฉ คิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำไม่ดี
คุณ ช คิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำดี	คุณ ซ คิดไม่ดี พูดดี ทำไม่ดี	เลือกใคร ? 

คนที่ 1 คุณเลือก.....เหตุผล.....

คนที่ 2 คุณเลือก.....เหตุผล.....

คนที่ 3 คุณเลือก.....เหตุผล.....

คนสุดท้ายที่คุณไม่ต้องการเลือก.....เหตุผล.....

2. ให้จับกลุ่มๆ ละประมาณ 5 – 6 คน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเลือก พร้อมทั้งนำเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่ม

3. วิทยากรตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำอภิปรายร่วมกัน

3.1 หากท่านต้องการเลือกผู้ครองและท่านไม่สามารถจะได้คนที่ท่านเลือกเป็นอันดับ 1 ท่านจะเลือกใคร เพราะเหตุใด

3.2 ผู้ที่ประกอบอาชีพครู ควรจะเลือกใครเป็นอันดับแรกที่จะต้องดูแลเอาใจใส่มากที่สุด

3.3 ให้พิจารณาตนเองว่าใน 8 คนนั้น ตนเองเป็นคนประเภทไหน และจะพัฒนาตนเองอย่างไร จึงจะแก้ไขจุดด้อยของตนได้

สื่อ

1. แผ่นใสคุณลักษณะของคน 8 คน
2. แบบฟอร์มการเลือกคนเข้าร่วมทำงาน

กิจกรรมที่ 8 “มองกันในส่วนดี”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้มองผู้อื่น มองตน และมองสิ่งรอบข้างในส่วนดีและนำส่วนดีที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ต่อวิชาชีพ

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ได้ประยุกต์มาจากกิจกรรมการโต้วาทีธรรมะโดย อ่ำไพ สุจริตกุล (2529) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พยายามปรับกิจกรรมให้สมาชิกส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมออกเป็นสองกลุ่ม
2. กำหนดหัวข้อการโต้วาทีธรรมะระหว่าง 2 กลุ่ม เช่น
 - 2.1 ดวงอาทิตย์กับดวงจันทร์ อะไรดีกว่ากัน
 - 2.2 แม่น้ำกับภูเขา อะไรดีกว่ากัน
 - 2.3 ครูผู้หญิงสอนจริยธรรมได้ดีกว่าครูผู้ชาย
 ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่ชอบและผลัดเปลี่ยนกันกล่าวโต้กันถึงคุณค่า คุณความดี หรือประโยชน์ของสิ่งที่ตนเองชอบ
3. ตั้งหัวข้อใหม่เพื่อฝึกการคิดแบบหักมุม คือ พยายามมองหาคุณความดีของฝ่ายตรงกันข้าม เช่น ผู้ชายกับผู้หญิง ใครสอนจริยธรรมได้ดีกว่ากัน โดยให้ฝ่ายผู้ชายกล่าวถึงคุณความดีของผู้ชายที่จะสอนจริยธรรมได้ดีกว่าตน พร้อมทั้งหาเหตุผลต่าง ๆ มาสนับสนุนและฝ่ายผู้หญิงก็กล่าวถึงคุณความดีของฝ่ายผู้หญิงที่จะสอนจริยธรรมได้ดีกว่า พร้อมทั้งหาเหตุผลต่าง ๆ มาสนับสนุนเช่นกัน
4. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันสรุปวิเคราะห์กิจกรรม โดยวิทยากรตั้งประเด็นข้อคิดเพื่ออภิปรายฝึกการคิดร่วมกัน ดังนี้
 - 4.1 คนยุคปัจจุบันมักจะมองผู้อื่นในส่วนเสียมากกว่าส่วนดี
 - 4.2 หากผู้ที่เป็นครูไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบนี้จะเกิดอะไรกับครูไทยและเด็กไทยต่อไปในอนาคต

ฯลฯ

 - 4.3 วิทยากรสรุปโดยใช้บทกลอนของท่านพุทธทาสภิกขุ ดังนี้

.....เรามีส่วนเลวบ้างช่างหัวเขา จงเลือกเอาส่วนที่ดีเรามีอยู่
เป็นประโยชน์โลกบ้างยังน่าดู ส่วนที่ชั่วอย่าไปรู้ของเขาเลย.....

สื่อ 1. ประเด็นการโต้วาที

กิจกรรมที่ 9 “สหกรณ์”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้เห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และฝึก
ความเป็นประชาธิปไตย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ได้ประยุกต์แนวคิดมาจากกิจกรรมการสอนลักษณะนิสัยโดย อ่ำไพ สุจริตกุล, (2540) และกิจกรรมเสริมสำหรับผู้บริหาร ของ ประสาร มฤคพิทักษ์ ทั้งนี้ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม แล้วสมมติให้แต่ละกลุ่มทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของสหกรณ์โรงเรียนแห่งหนึ่ง
2. สหกรณ์มีกรรมการดูแลผลประโยชน์ 4 กลุ่มคือ กลุ่มเครื่องเขียนแบบเรียน กลุ่มเครื่องกีฬา กลุ่มของใช้เบ็ดเตล็ด และกลุ่มอาหาร
3. สหกรณ์แต่ละกลุ่มจะเริ่มดำเนินการ 8 เดือน ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ เพื่อร่วมกันตัดสินใจในสถานการณ์ต่อไปนี้
4. แต่ละกลุ่มต้องตัดสินใจเลือก ก หรือ ข (ผลการเลือกพิจารณากติกาประกอบ) เพื่อประโยชน์สูงสุดต้องประชุมกลุ่มตกลงกันโดยมติกลุ่ม แล้วเขียนคำตอบของกลุ่มเพียงคำตอบเดียว ดังนี้

กลุ่ม.....
ก

กลุ่ม.....
ข

5. ต้องปรึกษา และตัดสินใจเลือก 8 รอบ ให้เวลารอบละ 1 - 2 นาที แล้วส่งคำตอบ
6. รอบที่ 3 5 และ 8 เป็นรอบพิเศษ ให้ส่งประธานหรือตัวแทนไปหารือกันก่อนทั้ง 4 กลุ่ม แล้วนำผลการประชุมมาเล่าให้สมาชิกในกลุ่มฟัง เพื่อประกอบการตัดสินใจโดยใช้มติกลุ่ม มีใช้มติของประธาน ผลที่ได้แต่ละรอบจะ x 3 x5 x10 ตามลำดับ
7. สรุปผลการเลือกของทุกกลุ่มรวมกันในแต่ละรอบแล้วสรุปผลทั้ง 8 รอบ

กติกา

การเลือก			ผล
ทุกกลุ่มเลือก	ก	เสีย	กลุ่มละ 1000
3 กลุ่มเลือก	ก	ได้	กลุ่มละ 1000
1 กลุ่มเลือก	ข	เสีย	กลุ่มละ 3000
2 กลุ่มเลือก	ก	ได้	กลุ่มละ 2000
2 กลุ่มเลือก	ข	เสีย	กลุ่มละ 2000
1 กลุ่มเลือก	ก	ได้	กลุ่มละ 3000
3 กลุ่มเลือก	ข	เสีย	กลุ่มละ 1000
ทุกกลุ่มเลือก	ข	ได้	กลุ่มละ 1000

บันทึกผล

รอบ	เครื่องเขียน	เครื่องกีฬา	ของใช้ เบ็ดเตล็ด	อาหาร	รวม
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
รวม					

8. ให้ประธานหรือเลขานุการกลุ่ม สรุปผลจากการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะ แนวคิด ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

9. ผู้เข้าร่วมอบรมและวิทยากรร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายด้วยประเด็นต่างๆ เช่น สังคม และประเทศชาติจะเป็นอย่างไรหากครูไทยเห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

10. วิทยากรสรุปโดยใช้เพลง “การให้อภัย” และบทกลอน “เลือกอย่างไร” พร้อมทั้งภาพ ผู้หญิง 2 หน้า (ปรากฏในภาคผนวก)

สำหรับวิทยากร

หมายเหตุ กิจกรรมนี้ไม่ควรแจ้งจุดประสงค์ ประเด็นอภิปราย และเพลงที่ใช้สรุปให้ผู้เข้าอบรมทราบก่อน เพราะจะไม่ได้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริงขณะปฏิบัติกิจกรรม

สื่อ

1. แผ่นใส คำชี้แจง และกติกาการทำกิจกรรม
2. แผ่นใส แบบบันทึกผล
3. บทกลอน “เลือกอย่างไร”
4. เพลง “การให้อภัย”
5. รูปภาพผู้หญิง 2 หน้า
6. รูปภาพเกี่ยวกับความร่วมมือและการแก่งแย่ง

เลือกอย่างไร

เนื้อเรื่อง : ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล

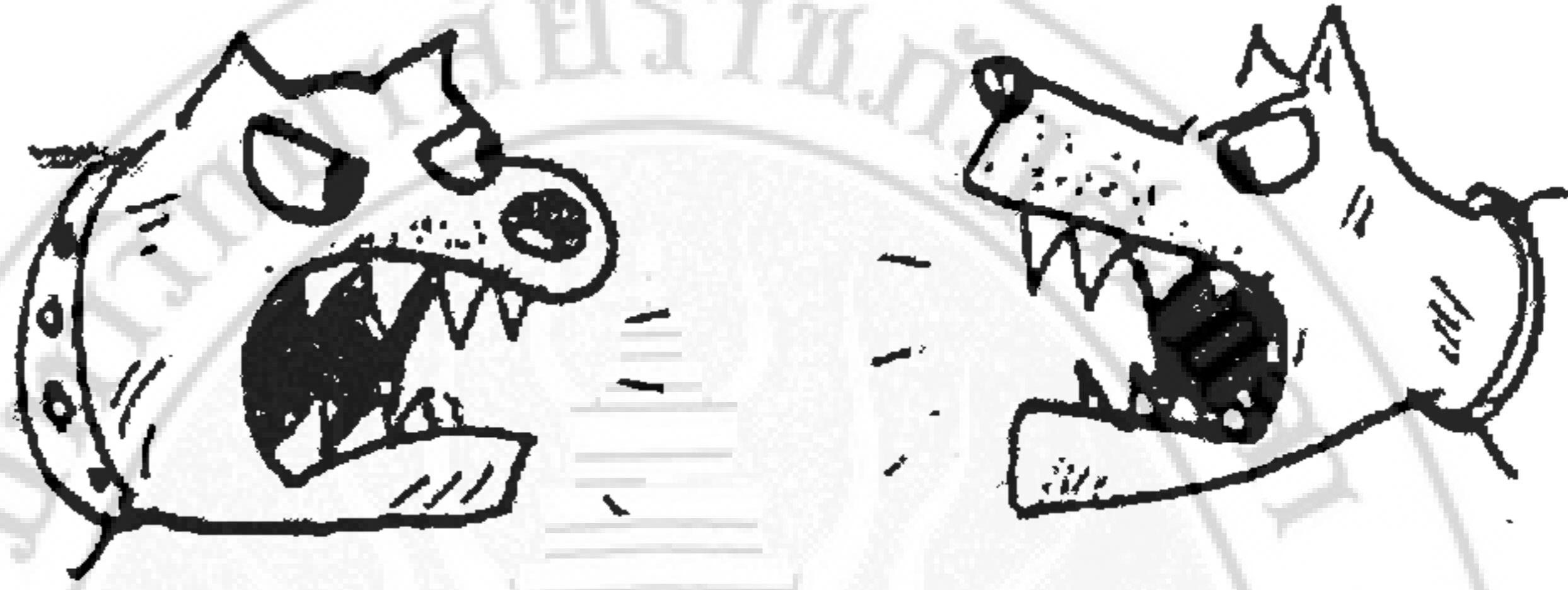
มุ่งประโยชน์	ส่วนตน	แต่คนเดียว
ไม่แลเหลียว	ส่วนรวม	จะเสียหาย
เมื่อส่วนใหญ่	ยับยั้ง	พลอยวอดวาย
ส่วนของตน	ก็สลาย	ไปด้วยกัน
ละส่วนตน	ไว้ก่อน	จะย้อนกลับ
เมื่อส่วนรวม	ได้รับ	สมานฉันท์
อานิสงค์	ส่วนใหญ่	ได้ร่วมกัน
จะส่งผล	ให้ตนนั้น	สุขสันต์เอย

การให้อภัย

การให้อภัยเปรียบดอกไม้ที่ให้แก่กัน
 ความสุขสันต์จะมีทั่วไป
 ความรักความจริงจากใจ
 จะให้สิ่งใดโปรดจำไว้จงให้ทันที
 การให้นี้เป็นเครื่องผูกใจ
 ขจัดความเห็นแก่ตัวสิ้นไป

จุดเริ่มต้นด้วยการแบ่งปัน
 ให้ความเมตตาความกรุณาเป็นคุณยิ่งใหญ่ให้
 นั่นคือการให้ที่ดี
 ไม่ต้องกลัวว่าภัยจะมี
 จะเป็นแต่เพียงผู้รับนั้นไม่ควรพึงใจ
 โลกเราจะได้ร่มเย็น

“จากการสัมมนาผู้สอนกลุ่ม สลน.”



แก่งแย่งแข่งขัน เสื่อมกันทั่วไป



ผู้ที่ไม่รู้จักให้อภัย



ผู้ที่รู้จักอภัย

กิจกรรมที่ 10 “หลักสูตรครูดี...ในฝัน”

จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาการสร้างหลักสูตรความเป็นครูที่ดี ได้ฝึกคิด
จินตนาการ ฝึกการสร้าง และพัฒนาวิสัยทัศน์ ในการคิดเชิงจริยธรรม

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มรับกระดาษวาดเขียน กลุ่มละ 1 แผ่น แล้วร่วมกันคิดสร้างหลักสูตร
ครูดี...ในฝัน ตามประเด็นดังนี้
 - 1.1 ตั้งชื่อหลักสูตร
 - 1.2 สัญลักษณ์ (โลโก้)
 - 1.3 วิสัยทัศน์
 - 1.4 เนื้อหาที่จะใช้เรียน
 - 1.5 คุณลักษณะของนักศึกษา
 - 1.6 คุณลักษณะของอาจารย์
 - 1.7 สื่อวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก
 - 1.8 วิธีการทางงบประมาณบริหารหลักสูตร
 - 1.9 สวัสดิการ อาจารย์ และนักศึกษา
 - 1.10 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- 2.ให้นำผลงานของทุกกลุ่ม นำเสนอในลักษณะม้าหมุน โดยการให้คะแนนจากรายการ
ประเมินผลในหน้าต่อไป เพื่อคัดเลือกหลักสูตรที่เด่นที่สุดนำเสนอต่อที่ประชุม
3. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันอภิปราย เสนอแนะ และวิเคราะห์เพิ่มเติม

สื่อ

1. กระดาษวาดเขียน
2. กระดาษ A 4
3. สี
4. ดินสอ
5. ยางลบ
6. แบบประเมินหลักสูตร

**การประเมินผล
หลักสูตรครุฑิในพื้นที่**

ประเมินกลุ่มที่.....

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ที่ได้
1. ตั้งชื่อหลักสูตร	5	
2. สัญลักษณ์ (โลโก้)	5	
3. วิสัยทัศน์	5	
4. เนื้อหาที่จะใช้เรียน	5	
5. คุณลักษณะนักศึกษา	5	
6. คุณลักษณะอาจารย์	5	
7. เครื่องอำนวยความสะดวก	5	
8. วิธีการทางงบประมาณบริหารหลักสูตร	5	
9. สวัสดิการอาจารย์และนักศึกษา	5	
10. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร	5	
รวม		

สิ่งที่ประทับใจ.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ไม่ประทับใจ.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน/กลุ่มประเมิน

กลุ่ม.....

กิจกรรมที่ 11 “โรงเรียนธรรมะในฝัน”

จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาสุนทรียภาพ ได้บูรณาการจริยธรรมกับลักษณะวิชาชีพ ได้ฝึกคิดจินตนาการ ฝึกการสร้างและพัฒนาวิสัยทัศน์ในการคิดเชิงจริยธรรม

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมร้องเพลง “มารู้จักเสียงดนตรี” พร้อมทำท่าทางประกอบเสียงดนตรีแต่ละชนิด (เป็นการผสมผสานระหว่างสุนทรียภาพกับจริยธรรม) ดังเนื้อเพลง

เพลงมารู้จักเสียงดนตรี

เชิญเรามาเล่นดนตรี เสียงไพเราะดีสนุกครั้นเครง เรามาร่วมบรรเลงเป็นเพลงไทยเอ๋ย เอ๋ย
โอ ละ หน้าย โอ ละ หน้าย (ใช้เสียงดนตรีชนิดต่างๆ)

2. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มรับกระดาษวาดเขียน กลุ่มละ 1 แผ่น แล้วร่วมกัน “สร้างโรงเรียนจริยธรรมในฝัน” จากเศษวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว โดยใช้กาวปะติดตกแต่งให้สวยงามด้วยสีต่าง ๆ เมื่อสร้างเสร็จแล้วให้ร่วมกันคิดตามประเด็น ดังนี้

- 2.1 ตั้งชื่อโรงเรียน
- 2.2 สัญลักษณ์หรือโลโก้ประจำโรงเรียน
- 2.3 คำทักทายประจำโรงเรียน พร้อมท่าทางประกอบ
- 2.4 คำขวัญประจำโรงเรียน
- 2.5 เพลงประจำโรงเรียน
- 2.6 กีฬาประจำโรงเรียน
- 2.7 อาชีพเสริมของครูและนักเรียนในโรงเรียน
- 2.8 คุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียน
- 2.9 คุณสมบัติของครูในโรงเรียน
- 2.10 สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเหมาะสม

3. ให้แต่ละกลุ่มเขียนเฉพาะชื่อโรงเรียนเท่านั้น ลงในกระดาษวาดเขียนสำหรับข้อที่ 2.2 – 2.10 ให้เขียนแยกไว้ในกระดาษ เอ 4

4.ให้นำผลงานทั้งหมดวางบนโต๊ะประจำกลุ่ม แล้วเตรียมปฏิบัติกิจกรรม “ม้าหมุน” โดยการให้คะแนนจากรายการประเมินผลในหน้าต่อไป เพื่อคัดเลือกโรงเรียนธรรมะ...ในฝัน ที่เด่นที่สุดนำเสนอต่อที่ประชุม

- สื่อ
1. แผ่นใสเพลง “มารู้จักเสียงดนตรี”
 2. เศษวัสดุ
 3. สี
 4. กระดาษวาดเขียน
 5. กระดาษ A 4
 6. แบบฟอร์มการประเมินผล





ประเมินกลุ่มที่.....

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ที่ได้
1. ชื่อโรงเรียน	5	
2. สัญลักษณ์ (โลโก้) ประจำโรงเรียน	5	
3. คำทักทายประจำโรงเรียน พร้อมท่าทาง	5	
4. คำขวัญประจำโรงเรียน	5	
5. เพลงประจำโรงเรียน	5	
6. กีฬาประจำโรงเรียน	5	
7. คุณสมบัติของครูในโรงเรียน	5	
8. คุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียน	5	
9. อาชีพเสริมของครูและนักเรียนในโรงเรียน	5	
10. สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	5	
รวม		

สิ่งที่ประทับใจ.....

.....

.....

สิ่งที่ไม่ประทับใจ.....

.....

.....

ผู้ประเมิน/กลุ่มประเมิน

กลุ่ม.....

กิจกรรมที่ 12 “การศึกษาและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์”

จุดประสงค์ เพื่อให้รู้จักการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนเรื่องราวของธรรมชาติ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตของมนุษย์ ธรรมชาติ และธรรมะ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ควรศึกษาและแก้ปัญหา ในทางสร้างสรรค์ระหว่างธรรมชาติและสังคม

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ได้แนวคิดมาจาก วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2540) วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าร่วมอบรมแบ่งกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนเชิงรุก ริเริ่มและร่วมคิด ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ การเปรียบเทียบในเชิงธรรมะกับธรรมชาติ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 เลือกเรื่องที่จะศึกษาตามที่กลุ่มสนใจแต่อยู่ในขอบเขตดังกล่าวข้างต้น โดยเขียนบันทึกลงในรายงานการศึกษาและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

1.2 ให้เวลา 30 นาที ที่กลุ่มจะออกจากห้องเรียนไปศึกษาหาความรู้จากธรรมชาติโดยระบุให้ชัดเจนว่าไปศึกษาอะไรจากธรรมชาติ เช่น ต้นมะขาม ภูเขา น้ำ หินอ่อน ฯลฯ

1.3ให้นำทัศนคติต่อหัวข้อที่ศึกษาในเชิงลบ (โทษ) 1 ประเด็น มาเป็นสภาพปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไข โดยเขียนบันทึกในรายงานการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

1.4 ให้ตัวแทนกลุ่มรายงานโดยใช้แผ่นใสประกอบกลุ่มละไม่เกิน 5 นาที

1.5 ให้กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการคิดเชิงจริยธรรมหลังจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอจบ

1.6 วิทยากรสรุปแนวคิดที่ได้รับจากกิจกรรมการศึกษาและแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยการเปรียบเทียบ ธรรมะในแนวของท่านพุทธทาส “ธรรมะ คือ ธรรมชาติ”

สื่อ

1. แผ่นใส
2. แบบฟอร์มรายงานการศึกษาเชิงสร้างสรรค์
3. แบบฟอร์มรายงานการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์
4. แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

กิจกรรมที่ 13 “ม้าหมุน”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกการประเมินผลงานจริยธรรมตามสภาพจริงโดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันประเมินกลุ่มเพื่อนและยอมรับสภาพจริงพร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องตามที่กลุ่มอื่นเสนอแนะ

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. นำผลงานจากกิจกรรมโรงเรียนในฝันและหลักสูตรครุฑในฝันของแต่ละกลุ่มมาประกอบกิจกรรมนี้
2. ให้แต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันตรวจให้คะแนนกลุ่มอื่น ๆ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ส่วนดี และส่วนที่ควรปรับปรุงจากผลงานต่าง ๆ ของกลุ่มทั้งในส่วนที่เป็นความคิด สร้างสรรค์และความเหมาะสมกับประเด็นที่ได้รับมอบหมาย
3. การตรวจสอบผลงานของกลุ่ม ให้ประเมินในลักษณะของม้าหมุน ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ประเมิน กลุ่ม 2 ๆ ประเมิน กลุ่ม 3 ๆ ประเมิน กลุ่ม 4 ๆ ประเมินกลุ่ม 5 ๆ ประเมินกลุ่ม 1 เวียนจนกระทั่งครบทุกกลุ่ม จึงนำคะแนนของทุกกลุ่มมารวมกัน
4. คัดเลือกกลุ่มที่ได้คะแนนมากหรือผลงานดีเด่น นำเสนอต่อที่ประชุม
5. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันอภิปราย เสนอแนะ วิเคราะห์ แนวคิดกลุ่มต่าง ๆ ที่ออกมานำเสนอ เพื่อการพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมที่เกี่ยวกับประเด็นที่ได้รับมอบหมาย คือ โรงเรียนธรรมะในฝัน และครุฑ...ในฝัน

- สื่อ**
1. ผลงานจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ
 2. แบบฟอร์มการประเมิน

กิจกรรมที่ 14 “นางงามจริยธรรม”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้ผู้ประกอบอาชีพครูได้รู้จักสะสมความดี ฝึกให้เห็นคุณค่าของความดีที่สะสมอันเป็นเกราะกำบังมิให้คิด พุด และปฏิบัติในทางไม่ดีได้

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าอบรมนั่งเป็นกลุ่มตามวิชาเอก ประกอบด้วย วิชาเอกการศึกษาพิเศษ การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษาและบริหารการศึกษา
2. วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมได้คิดถึงคุณงามความดีของเพื่อนในห้องทุกคนโดยให้สงบนิ่ง 2 นาที
3. แจกกระดาษให้ทุกคนเขียนชื่อเพื่อนในวิชาเอกเดียวกันที่ตนเห็นว่ามีความดี และทำคุณประโยชน์โดยส่วนรวมให้กับทุกคนมากที่สุดวิชาเอกละ 1 คน
4. คัดเลือกรายชื่อที่ผู้เข้าอบรมลงความเห็นว่าเป็นผู้มีความดีและทำคุณประโยชน์โดยส่วนรวมให้กับทุกคน อันดับ 1 ของแต่ละวิชาเอก เป็นนางงามจริยธรรมประจำปี 2545
5. ให้สมาชิกช่วยกันตกแต่งนางงามจริยธรรมด้วยเศษวัสดุเหลือใช้ เช่นกระดาษหนังสือพิมพ์ กล่องกระดาษ กระดาษสี หรือวัสดุอื่นๆ
6. วิทยากรคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมที่มีความสามารถด้านการเป็นพิธีกร ออกมาทำหน้าที่เลียนแบบการประกวดนางงามโดยทั่วไป
7. พิธีกรให้นางงามจริยธรรมได้แสดงความสามารถพิเศษ สัมภาษณ์นางงาม เกี่ยวกับ
 - 7.1 ครูในอุดมคติที่นางงามต้องการ
 - 7.2 เล่าประสบการณ์ครูในอดีตที่ประทับใจและไม่ประทับใจ
 - 7.3 หากได้ประกอบอาชีพครูต่อไปจะปฏิบัติตนอย่างไร
- ๗๗
8. วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสะสมคุณความดี ซึ่งเป็นเกราะกำบังมิให้ความชั่วเข้ามาในชีวิต
9. วิทยากรสรุปด้วยเพลง “งามสามประการ” (ปรากฏในภาคผนวก)

สื่อ

1. กระดาษหนังสือพิมพ์
2. กระดาษสี
3. สี
4. กระดาษ A 4

กิจกรรมที่ 15 “พัฒนาการคิด สู่วิชาชีพครู”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้รู้จักวางแผนการคิด 9 วิธี ผู้ประกอบการอาชีพครู คือ คิดคล่อง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูกทาง คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดอย่างมีเหตุผล และคิดไกล

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ได้ประยุกต์จากแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2541) ในเรื่องของ 9 วิธีคิด โดยให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มแล้วปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าอบรมร่วมกันคิดให้ได้มากที่สุดว่าคุณสมบัติของครูที่ดีมีอะไรบ้าง (2 นาที)
2. จงแบ่งคุณสมบัติของครูที่ดีจากข้อ 1 ออกเป็นจริยธรรมประเภทต่าง ๆ (2 นาที)
3. ลักษณะของครูที่ดี และไม่ดี ต่างกันอย่างไรจงบอกให้ละเอียด (2 นาที)
4. ท่านเข้าใจอะไรบ้างแล้วเกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพครู และอยากรู้อะไรอีกที่เกี่ยวกับอาชีพครู (2 นาที)
5. หากท่านจะประกอบอาชีพครู ท่านจะคำนึงถึงองค์ประกอบอะไรบ้าง ทำไมจึงคิดอย่างนั้น มีเหตุผลอะไร มีข้อมูลอะไร
6. ให้แต่ละกลุ่ม นำเสนอกลุ่มละประมาณ 2 นาที หลังจากจบแต่ละคำถาม
7. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 - 7.1 การพัฒนาการคิด สู่วิชาชีพครู ทั้ง 9 วิธีคิดมีความสำคัญต่ออาชีพครูอย่างไร
 - 7.2 การคิดเชิงจริยธรรม หมายถึง การคิดอย่างไร มีวิธีคิดรูปแบบใดบ้างที่เป็นการคิดเชิงจริยธรรม คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแบบโยนิโสมนสิการ คิดแบบอริยสัจ 4 ฯลฯ

สื่อ

1. แผ่นใสประเด็นคำถาม
2. กระดาษ A 4

กิจกรรมที่ 16 “แผนที่ความคิดเชิงจริยธรรม”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกการคิดเชื่อมโยง เพื่อสรุปเนื้อหาแนวคิดทางจริยธรรม สู่การคิดเชิงจริยธรรม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของสมอง จากเอกสารหน้าถัดไป และการเขียนแผนที่ความคิด (MIND MAPPING)
2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมเขียนคำว่าความคิดเชิงจริยธรรมแล้วเชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ จากใบความรู้ที่ 1 - 5 หรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรม
3. ให้จับกลุ่ม 5 คน รับกระดาษและสีจากวิทยากร เขียนแผนที่ความคิดเรื่องต่างๆ ดังนี้

3.1 ลูกที่ดี	3.4 ครูที่ดี
3.2 เพื่อนที่ดี	3.5 พลเมืองที่ดี
3.3 ศิษย์ที่ดี	3.6 สาวกที่ดี
	3.7 มนุษย์ที่เต็ม
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
5. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมวิเคราะห์ อภิปรายแสดงความคิดเห็นและสรุปแนวคิดจากกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงทางจริยธรรมและสรุปเนื้อหาความรู้เชิงจริยธรรมสู่การคิดเชิงจริยธรรมที่ผ่านทางกิจกรรมต่างๆ
6. นำผลงานติดป้ายนิเทศสรุปแนวคิดจากกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าอบรมชื่นชมผลงานการคิดเชิงจริยธรรม ผ่านกิจกรรมแผนที่ความคิด

สื่อ

1. ใบความรู้ประกอบกิจกรรม
2. กระดาษ A 4
3. สีต่างๆ

การพัฒนากระบวนการคิดด้วยแผนที่ความคิด (MIND MAPPING)

แผนที่ความคิด หรือแผนที่จิตทัศน์ เป็นเทคนิคในการพัฒนาความคิด โดยการนำเอาศักยภาพอันมหาศาลของสมองมาพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ การเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย คิดกว้าง คิดละเอียด คิดลึกซึ้ง คิดวิเคราะห์ ฯลฯ และจะนำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรารถนาจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกคน และจากความคิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ สมองจะบันทึกไว้ในความทรงจำอีกครั้งหนึ่ง

หากเราฝึกคิดอย่างเป็นระบบ และบันทึกอย่างเป็นระบบ จะทำให้สามารถจำได้ง่าย เมื่อต้องการฟื้นความทรงจำหรือทบทวน ก็สามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างรวดเร็ว วิธีการบันทึกความคิดนี้ TONY BUZAN ได้พัฒนาวิธีการที่เรียกว่า การบันทึกแผนที่ความคิด (MIND MAPPING) ซึ่งหากได้ฝึกคิดและบันทึกแล้ว จะมีประโยชน์มากทั้งในการเรียนการสอน และการดำรงชีวิตโดยทั่วไป (ฉลวย พร้อมมูล : 2541)

ก่อนที่จะพูดถึงวิธีการบันทึกแผนที่ความคิด ใคร่ขอเสนอความสำคัญของการพัฒนาสมอง ซึ่งเป็นส่วนที่มนุษย์ใช้คิด

ความสำคัญของการพัฒนาสมอง

สมองเป็นอวัยวะพิเศษที่มีความยิ่งใหญ่เปรียบได้กับจักรวาลกว้างใหญ่ไพศาล สมองเป็นศูนย์รวมของเซลล์ประสาทต่าง ๆ มีน้ำหล่อเลี้ยงสมอง ทำหน้าที่เหมือนบรรยากาศที่ห่อหุ้มดวงดาวไว้และน้ำหล่อเลี้ยงสมองก็คือด่านแรกที่ต้องผ่านก่อนที่จะเข้าไปถึงสมอง สมองไม่ต่างอะไรกับพื้นที่ของจักรวาลที่ยังไม่มีใครสำรวจได้หมดสิ้นสมองจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมากในช่วงแรกของชีวิต 0-6 ปี

สมอง แบ่งเป็น 2 ซีก แต่ละซีกมีลักษณะที่เด่นและเหมาะสมต่างกัน โดยจะสื่อสารกลับไปมาคล้าย ๆ กับคนสองคน ในการดำรงชีวิตทุก ๆ วันของมนุษย์ใช้เซลล์ประสาทหลายพันตัวในสมอง การที่จะให้สมองทั้ง 2 ซีก ได้รับการพัฒนามากน้อยและเหมาะสมเพียงใด ขึ้นอยู่กับกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้ เนื่องจากสมองทำหน้าที่ควบคุมกลไกการทำงานของร่างกายและจิตใจทั้งหมดของมนุษย์ สมองเป็นกุญแจสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทั้งหมดทั้งการรับรู้ เรียนรู้ การคิด การพูด การใช้ภาษา การจำ สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ

(สถาบันวิจัยการพัฒนาศมองกับการเรียนรู้ : 2542)

กิจกรรมที่ 17 “ดอกไม้จริยธรรม”

จุดประสงค์ ให้ผู้เข้าอบรมเห็นความสำคัญของความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ให้ความร่วมมือ มีระเบียบวินัย และเข้าใจชีวิตที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิดประสบการณ์ และค่านิยมที่ยึดถือ

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

กิจกรรมนี้ได้ประยุกต์มาจากกิจกรรม “มาลัยน้ำใจ” จากเอกสาร เรื่อง คุณธรรมสำหรับครู โดย สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้เข้าอบรมนั่งเก้าอี้เป็นรูปตัวยู แจกกระดาษเปล่าให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น
2. วิทยากรให้สมาชิกดูดอกไม้ในถาด และหมายตาเตรียมเลือกดอกไม้ที่ตนอยากได้ไว้คนละ 1 ดอกในรอบแรก ที่ผู้ช่วยวิทยากรเดินถือถาดดอกไม้ผ่านมา
3. ให้ผู้เข้าอบรมร่วมกันร้องเพลงดอกไม้จริยธรรมพร้อมกัน ผู้ช่วยวิทยากรถือถาดดอกไม้เดินเวียนขวาช้าๆ ผ่านหน้าทุกคนในรอบที่สอง ยื่นถาดให้สมาชิกหยิบดอกไม้ตามที่ตนหมายตาไว้ ถ้าคนอื่นหยิบไปแล้ว ก็ให้เลือกหยิบดอกอื่นแทน คนละ 1 ดอก
4. วิทยากรสำรวจว่า มีใครบ้างที่ “สมหวัง” ได้ดอกไม้ที่ตนหมายตาไว้ และใครบ้างที่ “ผิดหวัง” ไม่ได้ดอกไม้ที่ตนหมายตาไว้ พร้อมให้แสดงความ รู้สึกเกี่ยวกับสาเหตุของความสมหวังหรือผิดหวังจากชีวิตจริงโดยการเปรียบเทียบกับ การเลือกดอกไม้
5. ให้พิจารณาดอกไม้ที่ตนจับอยู่ในมือ 2 นาที แล้วเขียนแสดงความรู้สึกจากการพิจารณาดอกไม้ในขณะนั้นว่า รู้สึกอย่างไร และคิดถึงใคร (คิดถึงอะไร)
6. วิทยากรตั้งประเด็นคำถาม “ทำไมแต่ละคนจึงคิดและเขียนออกมาไม่เหมือนกันทุกๆ ที่เลือกดอกไม้ชนิดเดียวกัน”
7. วิทยากรสรุปการอบรมสั่งสอนศิษย์ที่จะต้องอาศัยความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจ เข้าใจชีวิตและความคิดที่แตกต่างกันของศิษย์
8. วิทยากรนำกระดาษหนังสือพิมพ์ไปปูไว้บนพื้นกลางห้องให้ผู้เข้ารับการอบรมนำดอกไม้ของตนไปไว้บนแผ่นกระดาษและสังเกตพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของสมาชิกบางคน เช่น โยนดอกไม้ ฝากเพื่อนไป ค่อยๆ วางอย่างถนอม วางแล้วยังรีรอหันกลับไปดู
9. วิทยากรตั้งประเด็นคำถามเปรียบเทียบ ดังนี้
 - 9.1 หากกระดาษหนังสือพิมพ์เปรียบเหมือนโรงเรียน ผู้นำดอกไม้ไปวางเปรียบเหมือนใคร และมีพฤติกรรมอย่างไร

9.2 วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมสังเกตดอกไม้ที่วางกองบนกระดาษหนังสือพิมพ์ เป็นระเบียบเรียบร้อยหรือไม่อย่างไร

9.3 วิทยากรกล่าวนำ ดอกไม้ที่กองอยู่นี้เปรียบเสมือนนักเรียนที่ยังไม่ได้รับการอบรมสั่งสอน ให้เป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม ครูจึงไม่ควรดูดาบ เพิกเฉย ให้ออกมาจัดใหม่ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

9.4 วิทยากรให้เปรียบเทียบก่อนจัดและหลังจัด พร้อมทั้งให้ผู้เข้าอบรม ร่วมวิเคราะห์อภิปราย แสดงความคิดเห็น

9.5 ผู้ช่วยวิทยากร 2 คน ออกมาเก็บดอกไม้ใส่ถาด คนที่ 1 ค่อยๆ เก็บดอกไม้อย่างทะนุถนอมใส่ในถาด คนที่ 2 ขยำดอกไม้ใส่ถาดโดยไม่ทะนุถนอม

9.6 วิทยากรตั้งประเด็นคำถาม หากท่านเป็นผู้ปกครองนักเรียนและผู้ช่วยวิทยากรทั้ง 2 คน เป็นครู ท่านจะเลือกครูคนไหนสอนลูกหลานของท่าน

9.7 วิทยากรให้ผู้เข้าอบรม ร้องเพลง "ดอกไม้จริยธรรม" อีกครั้ง คราวนี้จะหาผู้โชคดีที่เข้าอบรม โดยการให้ผู้ช่วยวิทยากรถือพวงมาลัย ออกมาเดินผ่านผู้เข้าอบรม เมื่อเพลงจบ ผู้ช่วยวิทยากรก็จะสวมพวงมาลัยให้กับผู้ที่นั่งอยู่ตรงกับผู้ช่วยวิทยากร

9.8 วิทยากรตั้งประเด็นคำถาม เปรียบเทียบพวงมาลัยกับดอกไม้ที่กองอยู่ในถาด

ก. ทำไมพวงมาลัยจึงสวยงามและดอกไม้มาอยู่รวมกันได้ทุกอย่างที่มาจากดอกไม้ในถาด

ข. เส้นด้ายที่ใช้ร้อยพวงมาลัยเปรียบได้กับอะไรในสังคม

ค. เข็มที่ใช้ร้อยพวงมาลัยเปรียบได้กับอะไรในสังคม

10. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย เกี่ยวกับระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู (เอกสารปรากฏในใบความรู้)

- สื่อ
1. ดอกไม้หลากหลายชนิด โดยเฉพาะดอกมะลิ ดอกกรัก ดอกบัว ดอกหญ้า ทั้งดอกเหี่ยว และดอกสด
 2. กระดาษหนังสือพิมพ์
 3. ถาดใส่ดอกไม้
 4. แผ่นใสเพลง "ดอกไม้จริยธรรม"
 5. พวงมาลัย

กิจกรรมที่ 18 “นกสร้างรัง”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้รู้จักอดทน อดกลั้น ฝึกสมาธิ มีความขยันหมั่นเพียร และสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ร่วมมือกับผู้อื่นในการทำงานร่วมกันให้สำเร็จ

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. จับกลุ่ม ๆ ละ 10 คน ยืนเข้าแถวตอนลึก แต่ละแถวห่างกันประมาณ 1 เมตร
2. แต่ละกลุ่มเลือกผู้สังเกตการณ์ ไปสังเกตการทำงานของกลุ่มอื่น
3. วิทยากรนำโต๊ะ ไปวางไว้ด้านหน้าและหลังแถวแต่ละแถว แล้วนำยางรัดของไปวางบนโต๊ะ ให้ตรงแถว ๆ ละประมาณ 40 เส้น
4. ตัดกระดาษขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ไว้ตรงหน้าแถวทุกแถว ห่างจากหัวแถวประมาณ 3 เมตร
5. ผู้จัดกิจกรรมแจกหลอดกาแฟชนิดยาวให้สมาชิกปฏิบัติกิจกรรม “นกสร้างรัง” โดยสมาชิกแต่ละแถวจะคาบหลอดกาแฟ พร้อมทั้งนำยางใส่หลอดกาแฟ เอามือไขว้หลัง และส่งยางต่อ ๆ กันให้สมาชิกในแถวของตนนำไปสร้างรังให้สวยงาม โดยไม่ต้องใช้มือช่วย และหากยางตกหล่นก็ไม่ต้องหยิบ
6. เมื่อหมดเวลาวิทยากรให้หยุดการทำกิจกรรม และให้ผู้สังเกตการณ์ออกมาเล่าถึงพฤติกรรมของแต่ละแถวที่ร่วมกันสร้างสรรค์
7. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันสรุปตามประเด็น ดังนี้
 - 7.1 อะไรเป็นสาเหตุให้งานเสร็จช้า
 - 7.2 มีวิธีทำงานอย่างไรจึงประสบความสำเร็จ
 - 7.3 ในฐานะที่ท่านเป็นครู ท่านคิดว่า ยางรัดของ หลอดกาแฟ และรังนก เปรียบเหมือนอะไร
 - 7.4 ความอดทนอดกลั้น และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความสำคัญต่ออาชีพครูอย่างไร

สื่อ

1. ยางรัดของ ประมาณ 300 เส้น
2. กระดาษแข็งตัดเป็นรูปวงกลม
3. หลอดกาแฟชนิดยาว

กิจกรรมที่ 19 “เลือกสี”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้รู้จักโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามในทางที่ถูกที่ควรและยึดมั่นในอุดมการณ์
ที่ยึดเป็นหลักปฏิบัติ

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมออกมารับกระดาษสี ตามสีที่ชอบคนละ 1 แผ่น
2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมที่ชอบสีเดียวกัน จับกลุ่มด้วยกันแล้วช่วยกันเขียนลงในกระดาษว่าทำไมจึงชอบสีที่เลือก
3. ให้ทุกกลุ่มนำเสนอ สาเหตุที่ชอบสีต่าง ๆ
4. วิทยากรให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาโน้มน้าวผู้เข้าอบรมที่ชอบสีต่าง ๆ ให้เปลี่ยนใจหันมาชอบสีที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ และทุกคนสามารถเปลี่ยนใจชอบสีอื่นได้ เมื่อฟังเหตุผลของผู้ที่ชอบสีต่าง ๆ นำเสนอจบ
5. วิทยากรตั้งประเด็นคำถามโน้มน้าวให้เปลี่ยนใจโดยเอาเงินใส่ซองสีต่าง ๆ โดยสีที่มีคนชอบน้อยที่สุด ใส่เงินมากที่สุด เรียงตามลำดับ และอนุญาตให้นำเงินไปแบ่งกันในกลุ่มได้ (หรืออาจจะเปลี่ยนจากเงินเป็นของที่ระลึก เอกสารต่าง ๆ ไปแบ่งกันในกลุ่ม)
6. เมื่อกิจกรรมดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เข้าอบรมและวิทยากรสรุป
 - 6.1 ผู้ที่เปลี่ยนใจไปชอบสีอื่นเปรียบเทียบกับเหมือนคนไม่มีอุดมการณ์
 - 6.2 เมื่อเห็นว่าสีเหล่านั้นมีเงินมากกว่า บางคนยอมเปลี่ยนอุดมการณ์ เมื่อเห็นว่าสีใหม่จำเป็นมากกว่า หากไม่เปลี่ยนจะทำให้ผู้อื่น โดยเฉพาะผู้มีพระคุณเดือดร้อนและถึงแก่ชีวิตได้
7. ให้ผู้เข้าอบรมวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องของอุดมการณ์ อุดมคติ และการรู้จักโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามในทางที่ถูกต้องตามครรลองครองธรรม

สื่อ

1. กระดาษสี
2. เงินใส่ซองสีต่าง ๆ

กิจกรรมที่ 20 “จินตนาการ”

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้เห็นสัจธรรม ความเป็นจริงในอดีตสู่ปัจจุบันและจินตนาการ สิ่งที่เป็นอยู่ไปสู่แนวทางที่ดีที่ถูกต้องตามครรลองครองธรรมในอนาคตได้

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. จงยกตัวอย่าง และจินตนาการเรื่องต่าง ๆ ในช่องตารางข้างล่างนี้ โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจริงจากอดีตและปัจจุบันสู่ออนาคต

เรื่อง	อดีต	ปัจจุบัน	จินตนาการในอนาคต
1. การแก้ปัญหา
2. ความเครียด
3. ความกตัญญู
4. ความเมตตากรุณา
5. ความซื่อสัตย์
6. ความเสียสละ
7. ความอดทน
8. ความขยัน หมั่นเพียร
9. ความรับผิดชอบ

กิจกรรมที่ 21 “สร้างความสัมพันธ์”

จุดประสงค์ เพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามครรลองครองธรรม ฝึกกระบวนการในการทำงานเป็นทีม ได้รู้จักตนเอง และรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกรอบม/สรุปผลกิจกรรม

วิทยากรและผู้เข้าอบรมปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. วิทยากรเตรียมของใช้ ของเล่น หรือวัสดุต่างๆ จำนวน 16 ชิ้น เช่น ไพ่ ขวดเหล้า บุหรี่ รูปภาพพระ ยาสีฟัน ฯลฯ
2. คัดเลือกผู้เข้าอบรมออกมาร่วมทำกิจกรรม 16 คน ผู้เข้าร่วมที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรมให้เป็นผู้สังเกตการณ์
3. ให้ผู้ร่วมทำกิจกรรม 16 คนออกมาหยิบวัสดุต่าง ๆ คนละ 1 ชิ้น
4. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่หยิบวัสดุแล้ว จับคู่กันและสร้างเรื่องราวของสิ่งของ 2 อย่าง ให้สัมพันธ์กัน
5. หลังจากนั้น ให้จับ 4 คน 2 คู่ / จับ 8 คน 4 คู่ / และจับ 16 คน 8 คู่
6. แต่ละครั้งที่จับกลุ่มใหม่ก็ให้สร้างเรื่องราว ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของวัสดุที่หยิบได้ โดยข้อความที่สร้างความสัมพันธ์แต่ละครั้งให้คงไว้เสมอ และเพิ่มข้อความใหม่เข้าไปได้บ้างเพื่อให้เรื่องราวที่สร้างขึ้นสมบูรณ์
7. ให้ผู้สังเกตการณ์และผู้ร่วมทำกิจกรรมวิเคราะห์ สรุปและแสดงความคิดเห็นโดยวิทยากรตั้งประเด็นคำถาม จากเรื่องที่กลุ่มสร้างขึ้น เช่น
 - 7.1 การทำงานกลุ่มช่วงแรก วิทยากรให้จับคู่เพียง 2 คน หลังจากนั้นก็เพิ่มเป็น 4 คน, 8 คนและ 16 คน การทำงานโดยมีผู้ร่วมงานจำนวนน้อยและค่อยๆมากขึ้น กระบวนการทำงานเป็นทีมได้ข้อคิดอะไรบ้าง ทั้งในเรื่องผลงานและการใช้เวลา
 - 7.2 เรื่องราวที่สร้างขึ้นมาช่วงไหนและตอนใดบ้างที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นและเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามครรลองครองธรรมซึ่งไม่ควรยึดเป็นแนวปฏิบัติ และเรื่องราวตอนใดที่เป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องสมควรนำไปปฏิบัติ
8. วิทยากรร่วมแสดงความคิดเห็นและสรุปสิ่งของแต่ละอย่างเปรียบเทียบเหมือนมนุษย์แต่ละคน บางคนดูเหมือนว่าไร้ค่าแต่เมื่อมาอยู่ร่วมกันก็สามารถนำศักยภาพความสามารถเฉพาะตัวออกมาใช้ประโยชน์แก่สังคมได้ แต่ละคนจึงย่อมมีดีและมีคุณค่าในตัวเอง สัมพันธ์กับบทกลอนดังนี้

“ความสัมพันธ์นั้นคืออดยิ่ง เสริมสร้างทุกสิ่งให้เสร็จเร็วพลัน รู้ทำ รู้ ช่วยกันสร้าง ถ้วนต่างเอื้อเพื่อต่อกัน เสียสละ รู้แบ่งปัน อยู่ร่วมกันสุขสรรค์เอย”

สื่อ 1. วัสดุต่าง ๆ 16 ชิ้น

กิจกรรมที่ 22 “สรุปและแลกเปลี่ยนเรียนรู้”

จุดประสงค์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นการคิดทางจริยธรรมที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ และ ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมที่เป็นข้อคิด มุมมองต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน

คำชี้แจง/กระบวนการฝึกอบรม/สรุปผลกิจกรรม

ให้แต่ละกลุ่ม

เขียนข้อสาระเป็นคำถามทางจริยธรรมที่อยากรู้ กลุ่มละ 1 ข้อ แล้วร่วมกันเขียนคำตอบลงในกระดาษ พร้อมทั้งมอบให้ประธานกลุ่มนำไปขอความคิดเห็นจากกลุ่มอื่น ๆ เวียนไปเรื่อย ๆ ประมาณ 5 กลุ่ม แล้วนำคำตอบกลับมาบอกกลุ่มเดิม เติมเต็ม แล้วนำเสนอ วิทยากรแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และสรุปแนวคิดภาพรวมของกิจกรรมทั้งหมดที่จัดขึ้น พร้อมทั้งสรุปด้วยข้อคิด มุมมองทางจริยธรรมที่เป็นปัญหาในสังคมปัจจุบัน ต่อไปนี้

เรามีตึกสูงขึ้นแต่ความอดทน ออกก้นกပ်ต่ำลงทุกที
ถนนกว้างขึ้น แต่มุมมองของคนกลับแคบลง
การใช้จ่ายมากขึ้น แต่การช่วยเหลือเจือจานเพื่อนมนุษย์น้อยลง
สิ่งที่ซื้อหาไว้มากมายกายกอง แต่กลับหาความสุขจากมันได้น้อยลง

เรามีบ้านหลังใหญ่ขึ้นแต่ครอบครัวกลับเล็กลง
ความสะดวกสบายมีมากขึ้นแต่มีเวลาน้อยลง
การศึกษาสูงขึ้นแต่จิตสำนึกต่ำลง
ความรู้เพิ่มพูนแต่การตัดสินใจยิ่งไร้เหตุผล
ผู้เชี่ยวชาญเต็มบ้านเต็มเมือง แต่ปัญหากลับไม่ลดลง
การแพทย์ก้าวหน้า แต่สุขภาพทรุดโทรม

เราแข่งขันกันสะสมวัตถุ แต่กลับลดคุณค่ามนุษย์
พูดกันมาก รักกันน้อยและเกลียดกันมากขึ้น
รู้รักษาชีพแต่ไม่รู้คุณค่าของชีวิต
ชีวิตยืนยาวขึ้น โดยคุณค่าไม่ได้เพิ่มพูน

2. จับกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ในตาราง
3. วิทยากรสุ่มแต่ละกลุ่มให้นำเสนอความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องราวในตาราง
4. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสังขรณ์ความเป็นจริงทั้งหลายที่ปรากฏมีสาเหตุมาจากสิ่งใด ทำอย่างไรที่จะให้ปัจจุบันและอนาคต เปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีงาม

- สื่อ 1. ตารางการจินตนาการเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรม



เราเดินทางไปกลับดวงจันทร์ได้สำเร็จ
แต่กลับมีปัญหาเพียง แต่ข้ามถนนไปตกทายเพื่อนบ้านใหม่
พิชิตจักรวาลนอกโลกได้ แต่เข้าไม่ถึงจักรวาลภายใน
สามารถชำระล้างมลพิษในอากาศ แต่สร้างมลพิษต่อวิญญาณ
เราแยกสลายอะตอมได้สำเร็จ แต่ล้มเหลวที่จะสลายความริษยาของตนเอง
บ้านของเราวิจิตรพิสดารมากขึ้นแต่ครอบครัวที่อาศัยในบ้านนั้นกลับแตกสลายลงทุกที

(จากการประชุมคณะกรรมการบริหารสถาบันราชภัฏสงขลา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2545)

สื่อ แผ่นใส ข้อคิดมุมมองทางจริยธรรม





ภาคผนวก ข
เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม

ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมของนักศึกษาครู

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบวัดการคิดเชิงจริยธรรม
- ตอนที่ 3 แบบประเมินชุด ฝึกอบรม



ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. วิชาเอก การศึกษาพิเศษ การประถมศึกษา
 การศึกษาปฐมวัย บริหารการศึกษา
 พลศึกษา อื่น ๆ
3. อายุ 20 – 25 ปี 26 – 30 ปี 31 – 35 ปี 36 – 40 ปี
 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี มากกว่า 50 ปี
4. กำลังศึกษาต่อ ภาคปกติ ภาค กศ.บป. อื่น ๆ
5. ประสบการณ์ในการสอน
 ต่ำกว่า 6 ปี 6 – 10 ปี 16 – 20 ปี
 21 – 25 ปี 26 – 30 ปี มากกว่า 30 ปี
 ไม่มีประสบการณ์ในการสอน
6. อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง (ยึดงานบิดาเป็นหลัก หากบิดาเสียชีวิตให้ยึดงานของมารดา หรือผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ด้วย)
 รับจ้าง ค้าขาย
 รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ ประมง
 ธุรกิจส่วนตัว กสิกรรม (ทำสวน, ทำนา)
 อื่น ๆ
7. การอบรมเลี้ยงดู
 แบบประชาธิปไตย แบบเผด็จการ แบบปล่อยปละละเลย
 แบบผสมผสานระหว่างประชาธิปไตยและเผด็จการ
 แบบผสมผสานระหว่างเผด็จการและปล่อยปละละเลย
 แบบผสมผสานระหว่างปล่อยปละละเลยและประชาธิปไตย
 แบบอื่น ๆ
8. หน่วยงานที่สังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษาเอกชน
 สำนัธยมศึกษา เทศบาล
 ตำรวจตระเวนชายแดน อื่น ๆ

ตอนที่ 2 แบบวัดการคิดเชิงจริยธรรม

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาสถานการณ์และคำถามในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างให้ตรงกับที่ท่านต้องการเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ (ทำในกระดาษคำตอบ)

สถานการณ์ที่ 1

สมใจเป็นครูต้นแบบ ประจำปี พ.ศ. 2544 และยังเป็นครูประจำชั้น ม.3 ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในต่างจังหวัด เธอเป็นบุคคลที่มีความรักและเอาใจใส่ศิษย์เป็นอย่างมาก บ่อยครั้งครูสมใจได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรบรรยายในงานวิชาการต่าง ๆ ณ กรุงเทพมหานคร สิ้นปีการศึกษาครูสมใจได้รับเชิญจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติให้เป็นวิทยากรบรรยายความก้าวหน้าของการปฏิรูป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้จัดขึ้น เธอต้องเตรียมตัวเป็นอย่างดี ในขณะที่กำลังขมกเขม้นกับการเตรียมตัวนั้น นักเรียนที่เธอประจำชั้นได้จัดกิจกรรมอำลาอาลัย และให้เธอช่วยแนะแนวทางในการศึกษาต่อให้แก่พวกเขาด้วย ซึ่งทำให้เธอลำบากใจมากกว่าจะเสนออาจารย์ท่านอื่นไปเป็นวิทยากรแทนจะดีหรือไม่

คำถาม ถ้าท่านเป็นครูสมใจ เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านคิดจะ

1. ไปร่วมกิจกรรมอำลาอาลัยกับนักเรียนแม้จะต้องเตรียมการบรรยายอีกมากมายในวันรุ่งขึ้น

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

2. ไม่ขอแนะแนวนักเรียน โดยให้เหตุผลว่าได้แนะแนวในช่วงอื่น ๆ มากมาแล้ว และนักเรียนควรศึกษาด้วยตนเอง

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

3. ไม่เป็นวิทยากรโดยเสนอให้เชิญอาจารย์อื่นแทน เพราะจะแนะแนวและสร้างความสัมพันธ์อันดีก่อนนักเรียนรุ่นนี้จะจบการศึกษา

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

4. ไปเป็นวิทยากรให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เพราะเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	



สถานการณ์ที่ 2

ครูสมถวิล และสมฤดี สนิทสนมกันมาก เนื่องจากทั้ง 2 มีอุดมการณ์ในการเป็นครูเหมือนกัน เพราะต้องการมุ่งมั่นเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียนตลอดเวลา นอกจากนั้นสมฤดียังได้ช่วยเหลือดูแลครูสมถวิล ตั้งแต่สามีของครูสมถวิลเสียชีวิตลง และครูสมถวิลก็ยังเป็นครูประจำชั้นของเด็กหญิงเอ๋ซึ่งเป็นหลานของครูสมฤดี ซึ่งเป็นเด็กเรียนช้า ตอนเย็นวันอาทิตย์ครูสมฤดีได้ชวนครูสมถวิลไปช่วยจัดดอกไม้และเตรียมของชำร่วยในงานแต่งงานเพื่อนของเธอ ทั้ง ๆ ที่การเตรียมการสอนของเช้าวันจันทร์ยังไม่เสร็จ คืนนั้นทั้งสองกลับจากงานแต่งงานหลังเที่ยงคืนด้วยความเหน็ดเหนื่อย ครูสมถวิลจึงตั้งเลว่าจะไปสอนนักเรียนหรือจะลาป่วย 1 วัน

คำถาม ถ้าท่านเป็นครูสมถวิล เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านจะคิด

1. ไปช่วยจัดดอกไม้และเตรียมของชำร่วยตามคำเชิญของสมฤดี และลาป่วยในวันจันทร์

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

2. ไม่ลาป่วย แต่ทำการสอนนักเรียนเพียงเล็กน้อย และทำแบบฝึกหัดมาก ๆ

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

3. ให้คะแนนเด็กหญิงเอ๋เป็นกรณีพิเศษ เพราะนึกถึงบุญคุณที่สมฤดีช่วยเหลือเธอมาตลอด

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

4. ไม่ไปช่วยงานแต่งงาน เพราะไม่ใช่เพื่อนของตนเอง ประกอบกับช่วงนี้ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนให้อบรมเข้าค่าย เพื่อสอนเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อน และอบรมนักเรียนเข้าค่ายจริยธรรมของโรงเรียนอยู่ด้วย

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

สถานการณ์ที่ 3

ดวงตา และมยุรา เป็นเพื่อนที่เคยเรียนด้วยกันในระดับมหาวิทยาลัย เมื่อจบการศึกษาแล้วต่างแยกย้ายไปประกอบอาชีพ

ดวงตาประกอบอาชีพเป็นตัวแทนจำหน่ายเครื่องสำอาง มยุราเป็นอาจารย์สอนโรงเรียนมีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง

การเป็นตัวแทนขายเครื่องสำอางของดวงตามีรายได้ไม่แน่นอน บางเดือนรายได้น้อย ทำให้เธอมีฐานะค่อนข้างลำบาก เพราะเธอต้องส่งเงินกลับบ้านทุกเดือนเพื่อส่งให้น้องเรียนหนังสือในระดับปริญญา ขณะเดียวกัน นายสมบัติซึ่งมีฐานะดี มีครอบครัวแล้ว มาขอพบดวงตา มยุรา ทราบข่าวนี้และมักจะนินทาเธอกับสมบัติในทางเลื่อมเสยอยู่เสมอ

ขณะเดียวกัน การเป็นอาจารย์สอนหนังสือของมยุราก็ประสบความสำเร็จ เธอได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูดีเด่น เนื่องจากมีเทคนิคการสอนที่เป็นแบบอย่างในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่น่าเสียดายที่กรมยุมยุราคิดที่จะหย่าร้างกับสามีไปแต่งงานใหม่กับนักธุรกิจในห้องถิ่น ซึ่งมีชื่อเสียงและฐานะดี

คำถาม ถ้าท่านเป็นบุคคลในสถานการณ์ดังกล่าว เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านคิดจะ

1. ปรับปรุงตนเอง เพราะได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูดีเด่น จึงน่าจะเป็นครูที่งามทั้งกาย วาจา และใจ จึงไม่ควรไปกล่าวถึงบุคคลอื่นในทางเสียหาย

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

2. การหย่าร้างไม่มีผลกระทบต่อการทำงานประกอบอาชีพครูแต่อย่างใด

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

3. ยอมสละครอติดตามดวงตาไปเพื่อให้รู้ความจริง

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

4. ไม่ยอมหย่ากับสามีซึ่งได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมานาน แม้ว่าจะไม่ร่ำรวย

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	



สถานการณ์ที่ 4

วันชัย เป็นครูสอนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในปีการศึกษานี้นอกเหนือจากการสอนเขามีหน้าที่รับผิดชอบทำงานฝ่ายอาคารสถานที่ ซึ่งระหว่างนี้โรงเรียนกำลังเตรียมจัดบริเวณไว้รองรับการประกวดระดับประเทศ ทำให้ครูวันชัยต้องเตรียมงานหนัก พักผ่อนน้อย งบประมาณจากโรงเรียนมีจำกัด ช่วงระยะก่อนการประกวดนักเรียนก็ชอบไปเล่นในบริเวณที่จัดไว้อย่างสวยงาม ทำให้ต้องปรับปรุงใหม่บ่อย ๆ

ระหว่างปฏิบัติงานนั้นเขากลับบ้านค่ำมืดทุกวัน ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับภรรยาบ่อยๆ เนื่องจากช่วงที่เขาไม่อยู่บ้านภรรยามักออกไปเที่ยวนอกบ้าน ระยะหลังเขาจึงตัดสินใจนอนค้างที่โรงเรียน และได้นัดแนะนักเรียนมาช่วยงานโรงเรียน

บ่อยครั้งที่นักเรียนก็นอนค้างที่โรงเรียน ด้วยความเหงาและขาดสติยังคิด ทำให้ครูวันชัยได้นัดแนะให้นักเรียนผู้หญิงเข้าไปในห้อง และอยู่กันตามลำพังสองต่อสองเป็นประจำ จนกระทั่งวันหนึ่งผู้ปกครองได้มาพบผู้อำนวยการและแจ้งให้ทราบว่าครูวันชัยข่มขืนนักเรียน และขู่มิให้บอกเรื่องนี้กับใคร มิฉะนั้นจะไม่ให้สอบผ่านในวิชาที่ครูวันชัยสอน

คำถาม หากท่านเป็นครูวันชัย เป็นไปได้หรือไม่เพียงใดที่ท่านคิดจะ

1. ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คือ ตกแต่งอาคารสถานที่เพื่อให้ได้รับรางวัลระดับประเทศให้ได้ แม้จะต้องทำงานหนัก และอุทิศเวลาออกเหนือจากเวลาราชการก็ตาม

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

2. ยอมรับโทษทั้งทางวินัย และทางอาญา จากผลการกระทำของตน

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

3. ปฏิเสธว่าตนไม่ได้ข่มขืน เพียงแต่เรียกมาพูดคุยเรื่องทั่วไปด้วยเท่านั้น

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เจตย)	1	2	3	4	5	6	7	

4. เป็นธรรมดาของปुरुชนที่เมื่อหญิงชายอยู่ใกล้ชิดกันก็มีการได้เสียกัน และเขายอมรับผิด ก็น่าจะให้อภัย และควรได้รับการเห็นใจไม่เอาโทษ เพราะเป็นครูที่ได้ทำคุณความดีให้กับโรงเรียนไว้มาก

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เจตย)	1	2	3	4	5	6	7	



สถานการณ์ที่ 5

สตีฟเพิ่งจบปริญญาโทสาขาเคมีมาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ในระหว่างที่ศึกษาปริญญาโทนั้นเขาต้องใช้ความพยายามอย่างสูง และต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อมาใช้ในการศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษา เขาได้เข้ารับราชการที่โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง และหารายได้เพื่อปลดเปลื้องหนี้สินที่มีอยู่โดยการสอนพิเศษทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนกวดวิชา บ่อยครั้งที่เขาได้แนะนำข้อสอบในวิชาที่เขาสอนให้กับนักเรียนกลุ่มที่เรียนพิเศษกับเขา ส่วนนักเรียนที่เขาสอนปกติในโรงเรียนเขาก็สอนไปตามหน้าที่ ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่เหมือนสอนพิเศษ นอกจากนั้นเขายังรับเพาะชำกล้าไม้ขายเป็นงานเสริมอีกทางหนึ่งด้วย

คำถาม ถ้าท่านเป็นสตีฟ เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านจะคิด

1. ให้ความรัก เอาใจใส่ และชี้แนะแนวทางในการทำข้อสอบเป็นกรณีพิเศษกับนักเรียนที่เรียนพิเศษ

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

2. ให้นักเรียนที่มาเรียนพิเศษ ปักชำต้นไม้ให้ด้วยเพราะถือว่าเป็นการผ่อนคลายความเครียด

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

3. แม้ว่าจะต้องการเงินไปปลดเปลื้องหนี้สิน ก็จะไม่หารายได้โดยการหาประโยชน์จากศิษย์

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

4. ยุควัตถุนิยม ครูควรมีความเป็นอยู่ที่ดี อย่าให้บุคคลอาชีพอื่นดูถูกดูแคลนได้ จึงต้องช่วยตัวเองทุกอย่างเท่าที่ทำได้ โดยเฉพาะการสอนพิเศษและการเพาะชำกล้าไม้ขาย

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

สถานการณ์ที่ 6

โรงเรียนบ้านควนโดนค เป็นโรงเรียนหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไกลจากตัวอำเภอมาก แต่ครูในโรงเรียน มีความขยันขันแข็ง จึงได้จัดงานนิทรรศการทางวิชาการขึ้นในวันอาทิตย์ซึ่งตรงกับวันสิ้นเดือน ซึ่งมีกิจกรรมแสดงผลงานทางวิชาการของนักเรียน กิจกรรมแสดงบนเวที กิจกรรมสัมมนาทางวิชาการของครูแห่งชาติ ครูต้นแบบ กิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิรูปเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้ โรงเรียนได้เชิญผู้ว่าราชการจังหวัดมาเป็นประธานในการเปิดงาน

สินใจเป็นครูอีกโรงเรียนหนึ่งที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ แต่สามีของเธอซึ่งทำงานอยู่ต่างจังหวัดนาน ๆ จึงจะกลับบ้าน และวันอาทิตย์นี้เป็นช่วงเวลาที่สามีจะกลับมาเยี่ยมบ้าน ประกอบกับเธอก็ไม่มีเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมในการไปร่วมงานครั้งนี้

คำถาม ถ้าท่านเป็นสินใจ เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านคิดจะ

1. ไปร่วมงานครั้งนี้แม้ว่าต้องการอยู่กับครอบครัว

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

2. ไปร่วมงานครั้งนี้เพราะต้องการจะพัฒนาตนเอง ทั้ง ๆ ที่ครูในโรงเรียนเดียวกัน ไม่มีใครไปงานนี้

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

3. ไปร่วมงานและแต่งตัวตามสบาย เพราะถือว่าเป็นวันหยุดราชการ

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

4. สิ้นใจไม่ไปร่วมงาน เพราะนาน ๆ สามีจะกลับบ้านสักครั้ง

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

สถานการณ์ที่ 7

อุทัยเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง ซึ่งเขาเป็นศิษย์เก่า ในขณะที่เพื่อน ๆ ของเขาสมัยเรียนมัธยมด้วยกันประกอบอาชีพ เป็นหมอ วิศวกร นักธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่มีรายได้สูง ๆ กันทุกคน

เพื่อน ๆ ต่างรู้ว่าอุทัยเป็นคนที่มีความสามารถสูงเหมาะที่จะเป็นนายหน้าขายประกัน เนื่องจากเขาเป็นนักพูดที่มีลักษณะการโฆษณาที่ดี จึงติดต่อให้เขาใช้เวลาบางส่วนไปหารายได้เสริม ซึ่งมีผลตอบแทนสูงกว่าเงินเดือนมาก แต่อุทัยก็ปฏิเสธที่จะไปทำงานหารายได้เสริมดังกล่าว ทั้งยังเสียสละเวลาโดยการจัดตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมวิชาชีพ และปลายเดือนนี้ทางโรงเรียนจะจัดงานวันเกษียณอายุราชการ เพื่อน ๆ ของเขาหลายคนก็จะมาร่วมกิจกรรมนี้ด้วย

คำถาม ถ้าท่านเป็นอุทัย เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านคิดจะ

1. แสดงตนกับเพื่อนๆ สมัยมัธยมว่าตนเป็นครูอย่างภาคภูมิใจ แม้หลายคนจะดูหมิ่น เพราะอาชีพครูได้เงินเดือนน้อยกว่าพวกเขาหลายเท่า

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

2. ในการจัดงานวันเกษียณอายุมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน แต่อุทัยปฏิเสธไม่ขอรับหน้าที่ใด ๆ เนื่องจากเขายังมีฐานะทางการเงินที่ไม่มั่นคงเหมือนเพื่อน ๆ

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

3. เขามาร่วมงานในช่วงแรกที่มีการรณรงค์อาจารย์เกษียณอายุ แล้วรีบกลับเพราะไม่กล้าสู้หน้าเพื่อน

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

4. อุทัยไม่ควรปฏิเสธการประกอบอาชีพเสริม โดยการเป็นนายหน้าขายประกัน เพราะ
ปัจจุบันฐานะทางการเงินที่มั่นคงก็ยังมีสำคัญในการดำเนินชีวิต

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	



สถานการณ์ที่ 8

วินัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านการวิจัย เขาสอนอยู่ในโรงเรียนประจำอำเภอแห่งหนึ่ง และมุ่งหวังที่จะไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกภายใน 2 ปีให้ได้ ดังนั้น เขาจึงต้องเตรียมตัวอย่างมาก ขณะเดียวกัน เพื่อนครูในโรงเรียนก็กำลังทำผลงานปรับเปลี่ยนตำแหน่งทางวิชาการ วินัยจึงเป็นความหวังของครูที่ต้องการความช่วยเหลือในด้านการวิจัยชั้นเรียน ซึ่งต้องใช้เวลาล้างเลิกเรียนและวันหยุดราชการ แต่วินัยก็เต็มใจที่จะช่วยเหลือเพื่อนครูอย่างเต็มความสามารถ

นอกจากนี้ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเชิญให้เขาเป็นกรรมการที่ปรึกษาด้านวิชาการ วินัยจึงต้องเสียสละเวลาในการช่วยเหลือเพื่อนครู และชุมชน

คำถาม ถ้าท่านเป็นวินัย เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านคิดจะ

1. ให้คำแนะนำแก่เพื่อนครูในการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ทั้ง ๆ ที่เขาเองก็กำลังเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อ

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

2. วินัยควรจะมุ่งมั่นเพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาเอกให้ได้ เพื่อจะได้ช่วยเหลือชุมชนได้มากกว่านี้

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

3. ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านนี้มาให้ความรู้แทน และควรเปิดโอกาสให้วินัยได้เตรียมตัวเต็มที่เพื่อทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	

4. วินัยปฏิบัติที่จะทำงานให้กับเพื่อนครู และชุมชน เนื่องจากเขามีความคิดว่า มิใช่เขาคนเดียวที่มีความรู้ทางด้านนี้

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	



สถานการณ์ที่ 9

นุสบาสอนวิชาภาษาอังกฤษในสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง อาจารย์ในสถาบันส่วนใหญ่จะแต่งตัวทันสมัย ใช้สินค้าราคาแพง แต่นุสบาไม่นิยมแต่งตัวทันสมัยแบบสากลนิยม กลับชอบแต่งตัวด้วยผ้าไทย ชอบรำไทย โดยเฉพาะการรำโนราห์ เพราะต้องการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน

ด้านการเรียนการสอนอาจารย์ในภาควิชาเดียวกับนุสบา ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจากประเทศในกลุ่มตะวันตกทั้งหมด แต่นุสบาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บ้าง และผสมผสานกับภูมิปัญญาไทยบ้างตามความเหมาะสม เช่น จัดค่ายเชิงอนุรักษ์โดยการจัดเป็นฐานฝึกพูดภาษาอังกฤษในโอกาสต่าง ๆ

คำถาม ถ้าท่านเป็นนุสบา เป็นไปได้หรือไม่เพียงใด ที่ท่านคิดจะ

1. สอนโดยเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความสามารถมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่ นักศึกษาแม้ว่าเพื่อนร่วมงานบางคนบอกว่าล้ำสมัย

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

2. สอนภาษาอังกฤษประกอบการแสดงมโนราห์โดยเฉพาะการกล่าวบทกลอน เพื่ออนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

3. พยายามใช้ความรู้เรื่องของพื้นบ้านประยุกต์ในการเรียนการสอน แม้ว่าเพื่อนร่วมงาน บางคนบอกว่าเสียเวลาเปล่า และได้ผลไม่คุ้มค่า

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	7	6	5	4	3	2	1	

4. การจัดค่ายเสียเวลามาก ทั้งยังต้องขอความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งไม่คุ้มกับ
การลงทุน

เป็นไปได้	7	6	5	4	3	2	1	เป็นไปได้
(เฉลี่ย)	1	2	3	4	5	6	7	



ตอนที่ 3 แบบประเมินกิจกรรมการฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดพิจารณากระบวนการและผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ซึ่งเป็นข้อคำถามความคิดเห็น
รายละเอียดกิจกรรม แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ท่านต้องการประเมิน

รูปแบบกิจกรรม	ระดับความคิดเห็น															คุณลักษณะ ทางจริยธรรม ที่ได้รับ
	สาระประโยชน์					เทคนิควิธี					การนำไปใช้					
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1. กิจกรรม กลุ่มกัลยาณมิตร																
2. กิจกรรมหนีให้พ้น และจับให้มัน																
3. กิจกรรม ปริศนาความคิด																
4. กิจกรรม ร่วมมือแข่งขัน																
5. กิจกรรม ทดสอบสติ																
6. กิจกรรม ผู้แสวงหา																
7. กิจกรรม เลือกใคร																
8. กิจกรรม มองกันในส่วนดี																
9. กิจกรรม สหกรณ์																
10. กิจกรรมหลักสูตร ครูดีในฝัน																
11. กิจกรรมโรงเรียน ธรรมะในฝัน																

รูปแบบกิจกรรม	ระดับความคิดเห็น															คุณลักษณะ ทางจริยธรรม ที่ได้รับ
	สาระประโยชน์					เทคนิควิธี					การนำไปใช้					
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
12. กิจกรรมการรศึกษา และการแก้ปัญหาเชิง สร้างสรรค์																
13. กิจกรรม ม้าหมุน																
14. กิจกรรม นางงามจริยธรรม																
15. กิจกรรมพัฒนา การคิดสู่วิชาชีพครู																
16. กิจกรรมแผนที่ ความคิดเชิงจริยธรรม																
17. กิจกรรม ดอกไม้จริยธรรม																
18. กิจกรรม นกสร้างรัง																
19. กิจกรรม เลือกดี																
20. กิจกรรม จินตนาการ																
21. กิจกรรม สร้างความสัมพันธ์																
22. กิจกรรม สรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และซักถามปัญหา จริยธรรม																

สิ่งที่ประทับใจ

.....
.....
.....

สิ่งที่ไม่ประทับใจ

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....

